

Naturvärdesinventering E20 Faunapassager Hasslerör-Vallsjön, Mariestad och Gullspång kommun, Västra Götalands län

Naturcentrum AB – NVI enligt Svensk Standard 199000
Rapport 15 februari 2023

Uppdragsgivare

Trafikverket

Uppdragsgivarens kontaktperson

Kristina Balot

Tel. 0706 06 50 68

kristina.balot@trafikverket.se

Uppdragstagare

Naturcentrum AB

Strandtorget 3

444 30 Stenungsund

Tel. 010-220 12 00

ncab@naturcentrum.se

Projektorganisation

Naturcentrums projektnummer: 3427

Projektledare: Sara Elg

Tel. 010-220 12 24

Sara.elg@naturcentrum.se

Fältnarbete och rapport: Sara Elg

Granskning: Oskar Kullingsjö

Kartmaterial

Ortofoto: ©Lantmäteriet. Har tillhandahållits av uppdragsgivaren.

Terrängfoto: ©Lantmäteriet

Omslagsbild

Välgkant i delområdet 3.

Foton i rapporten

Samtliga foton är tagna i samband med inventeringen av Sara Elg

Denna rapport bör citeras

Elg, S. 2023. Naturvärdesinventering E20 Faunapassager Hasslerör-Vallsjön, Mariestad och Gullspång kommun, Västra Götalands län. Naturcentrum AB i PDF-rapport till Trafikverket. 96 sidor.

Innehåll

Sammanfattning	4
Uppdrag	5
Metodik	6
Naturvärdesbedömning	6
Fältinventering	6
Detaljeringsgrad	6
Tillägg	6
Nomenklatur – namnpresentation	7
Resultat	8
Inventeringsområdet	8
Läge	8
Beskrivning	8
Resultat av förarbete	10
Naturinventeringar	10
Naturvårdsarter	11
Gällande områdesskydd	11
Resultat av fältinventering	16
Naturvärdesobjekt	16
Naturvårdsarter	22
Generella biotopskydd	31
Invasiva främmande arter	33
Redovisning av naturvärdesobjekt	40
Referenser	88
Publikationer	88
Internetbaserade källor	88
Bilaga – Förtydliganden av metodik	90
Förarbete	90
Naturvårdsarter	90
Generellt skyddade biotopskyddsområden	91
Bilaga – Koordinater fridlysta och rödlistade arter	92
Bilaga – Koordinater invasiva arter	94

Sammanfattning

På uppdrag av Trafikverket har Naturcentrum AB genomfört en naturvärdesinventering vid 13 utpekade ytor (totalt cirka 14 hektar) utmed en 30 km lång sträcka av E20 mellan Hasslerör och Vallsjön i Mariestad och Gullspångs kommuner, Västra Götalands län. Resultatet ska användas vid framtagande av vägplan för faunaåtgärder och faunapassager i syfte att underlätta för djuren att passera väg E20. Naturvärdesinventeringen har genomförts enligt **Svensk Standard SS 19 90 00** med detaljeringsgrad **detalj** och med tilläggen **naturvärdesklass 4, generellt biotopskydd, detaljerad redovisning av artförekomst och fördjupad artinventering** (invasiva arter samt fridlysta och rödlistade arter). Fördjupad artinventering har genomförts vid samma tidpunkt som naturvärdesinventeringen på fältnivå och med de metoder och utrustning som i övrigt används vid en naturvärdesinventering på fältnivå.

Inventeringsområdet utgörs till största del av vägkanter och mindre ytor intill E20 vilka utgörs av jordbruksmarker (främst åker), skogsmark, hyggen, igenväxningsmark, brynmiljöer, mindre vattendrag och en kraftledningsgata.

Vid fältinventeringen identifierades 48 naturvärdesobjekt. Den totala arean av naturvärdesobjekten är cirka 2,5 hektar. Det motsvarar cirka 18 % av den inventerade ytan. Naturvärdesobjekten fördelar sig enligt följande:

- **Högt naturvärde – naturvärdesklass 2.** Ett naturvärdesobjekt med ädellövträd.
- **Påtagligt naturvärde – naturvärdesklass 3.** Elva naturvärdesobjekt: Fyra vägkanter, två trädklädda tidigare betesmarker, en öppen gräsmark, en kraftledningsgata och tre lövdominerade skogar/brynmiljöer.
- **Visst naturvärde – naturvärdesklass 4.** Trettiosex naturvärdesobjekt som utgörs av 16 vägkanter/traktorvägar, fem åkerkanter eller öppna gräsmarker, en betesmark, en mindre bäck, en sumpskog, en kraftledningsgata, tre blandskogar och åtta lövträdsdominerade skogar/brynmiljöer).

Tio rödlistade och/eller fridlysta arter noterades under inventeringen: blåsippra (§), fläcknycklar (§), svinrot (NT), gullklöver (NT), färgginst (VU), skogsalm (CR), ask (EN), björktrast (NT), gulsparv (NT) och spillkråka (NT, §). Utöver dessa noterades även 16 övriga naturvårdsarter (typiska arter och/eller indikatorarter klass 1 vid vägkantsinventering enligt Trafikverket) vilka framgår av tabell 1 i denna rapport.

Sex invasiva arter noterades. Blomsterlupin och kanadensiskt gullris förekommer rikligt i flera av delområdena. I ett delområde finns rikligt med jättebalsamin och på ett fåtal platser noterades parkslide, vresros och plymspirea.

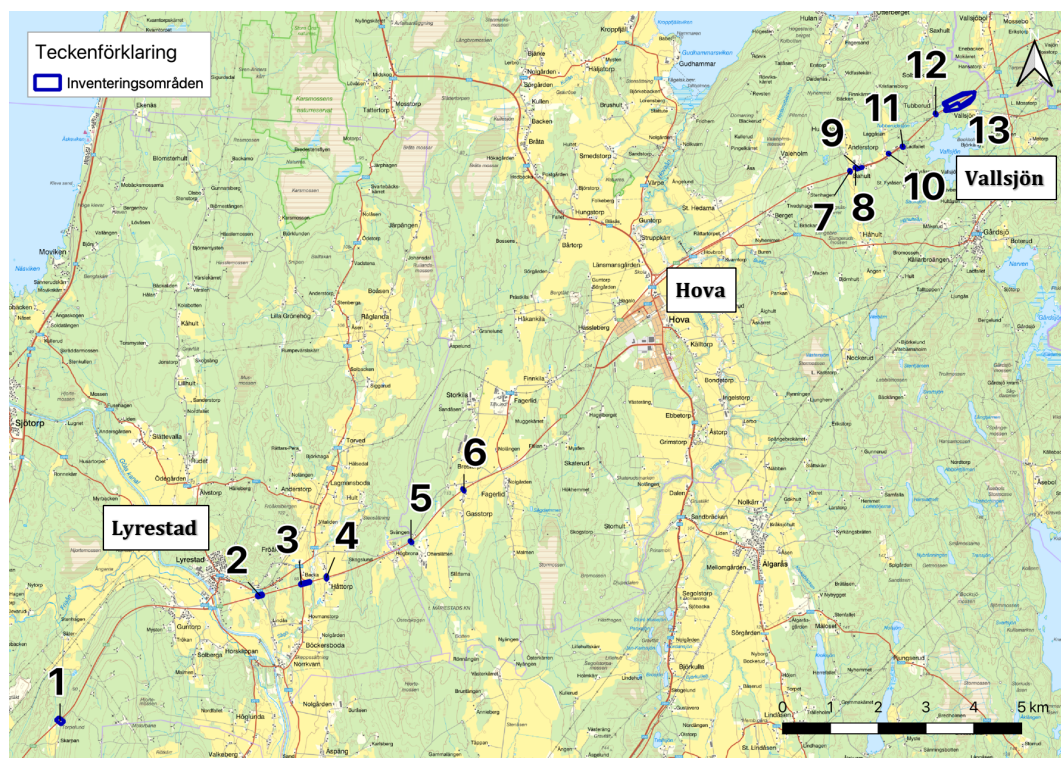
Tolv objekt noterades som bedöms omfattas av generellt biotopskydd. Objekten utgörs av 11 odlingsrösen och ett dike. Ett av delområdena omfattas av riksintresse för rörligt friluftsliv.

Uppdrag

På uppdrag av Trafikverket har Naturcentrum AB genomfört en naturvärdesinventering vid 13 utpekade ytor (totalt cirka 14 hektar) utmed en 30 km lång sträcka av E20 mellan Hasslerör och Vallsjön i Mariestad och Gullspångs kommuner, Västra Götalands län. Tidigare har en förstudie av naturvärden genomförts utmed 15,7 km av sträckan (sydvästra delen mellan Hasslerör och Fagerlid) som delvis utgjort grund vid urval av inventeringsområden för naturvärdesinventering på fältnivå. Resultatet ska användas vid framtagande av vägplan för faunaåtgärder och faunapassager i syfte att underlätta för djuren att passera väg E20 utan att bli påkörda. Naturvärdesinventeringen har genomförts enligt **Svensk Standard SS 19 90 00** med detaljeringsgrad **detalj** och med tilläggen **naturvärdesklass 4, generellt biotopskydd, detaljerad redovisning av artförekomst** och **fördjupad artinventering** med avseende på rödlistade och fridlysta kärlväxter, mossor, lavar, svampar samt främmande invasiva arter.

I arbetet med naturvärdesinventering på fältnivå ingår också att redovisa förekomst av fridlysta arter och eventuellt behov av fördjupad artinventering, gynnsam bevarandestatus och behov av dispens (redovisas i separat bilaga med artskyddsredovisning).

Inventeringsområdenas lägen utmed E20 framgår av figur 1.

Figur 1. Översiktlig karta över den inventerade vägsträckan och de olika delområdena.

Metodik

Inventeringen har utförts enligt **Svensk Standard** (SS 19 90 00: 2014). Det innebär identifiering av geografiska områden med positiv betydelse för biologisk mångfald, samt bedömning av denna betydelse. Med biologisk mångfald avses; "mångfald inom arter, mellan arter och av ekosystem."

Naturvärdesbedömning

Områden av positiv betydelse för biologisk mångfald avgränsas och beskrivs som naturvärdesobjekt eller landskapsobjekt. Naturvärdesobjektens betydelse för biologisk mångfald bedöms enligt en skala i tre eller fyra naturvärdesklasser enligt figur 2. Naturvärdesklass 1–3 är obligatoriska och naturvärdesklass 4 är ett tillägg. Vid denna inventering har naturvärdesklass 4 ingått.

Högsta naturvärde – naturvärdesklass 1
Störst positiv betydelse för biologisk mångfald
Högt naturvärde – naturvärdesklass 2
Stor positiv betydelse för biologisk mångfald
Påtagligt naturvärde – naturvärdesklass 3
Påtaglig positiv betydelse för biologisk mångfald
Visst naturvärde – naturvärdesklass 4
Viss positiv betydelse för biologisk mångfald

Figur 2. Naturvärdesklasser.

Fältinventering

Fältinventering genomfördes genom att hela inventeringsområdet genomströvades. Utifrån beprövad kunskap och erfarenhet eftersöktes biotopkvaliteter och arter av betydelse för biologisk mångfald.

Inventeringen genomfördes den 21 och 22 september 2022.

Detaljeringsgrad

Naturvärdesinventering enligt **Svensk Standard SS 19 90 00** kan utföras med olika detaljeringsgrad. Inventeringen genomfördes i detta fall med detaljeringsgrad **detalj**. Det innebär att redovisningen omfattar naturvärdesobjekt med en yta av 10 m² eller mer samt linjeformade objekt med en minsta längd av 10 m och 0,5 m bredd.

Tillägg

Naturvärdesinventering enligt **Svensk Standard SS 19 90 00** kan utföras med olika tillägg. Vid denna inventering har nedanstående tillägg ingått:

4.5.2 Tillägget **naturvärdesklass 4**, vilket innebär att även naturvärdesobjekt med naturvärdesklass 4 – visst naturvärde – identifieras och avgränsas

4.5.3 Tillägget **generellt biotopskydd** vilket innebär att alla områden som omfattas av det generella biotopskyddet enligt miljöbalken 7 kap 11§ och förordning om områdesskydd, oavsett storlek, identifieras och kartläggs.

4.5.5 Tillägget **detaljerad redovisning av artförekomst** vilket innebär att förekomster av naturvårdsarter redovisas på karta eller med koordinater. Det innebär inte att arterna eftersöks noggrannare men att varje påträffad förekomst redovisas med större noggrannhet.

4.5.6 Tillägget **fördjupad artinventering** vilket innebär att specifika arter eller artgrupper inventerats med den särskilda metodik, vid de tidpunkter och med den särskilda kompetens som kan krävas för vissa arter/artgrupper.

I det här fallet rör den fördjupade artinventeringen rödlistade och fridlysta kärlväxter, mossor, lavar, svampar samt främmande invasiva arter. Fördjupad artinventering har genomförts vid samma tidpunkt som naturvärdesinventeringen på fältnivå, vilket innebär att det endast är arter som är synliga då som kan eftersökas, och med de metoder och utrustning som i övrigt används vid en naturvärdesinventering på fältnivå. Artförekomster redovisas både med koordinat och på karta.

Nomenklatur – namnpresentation

Samtliga arter anges med vedertagna svenska namn. Om svenskt namn saknas anges vetenskapligt namn. För naturvårdsarter presenteras det vetenskapliga namnet i tabell. Namnen, såväl de svenska som de vetenskapliga, följer dyntaxa.

Resultat

Inventeringsområdet

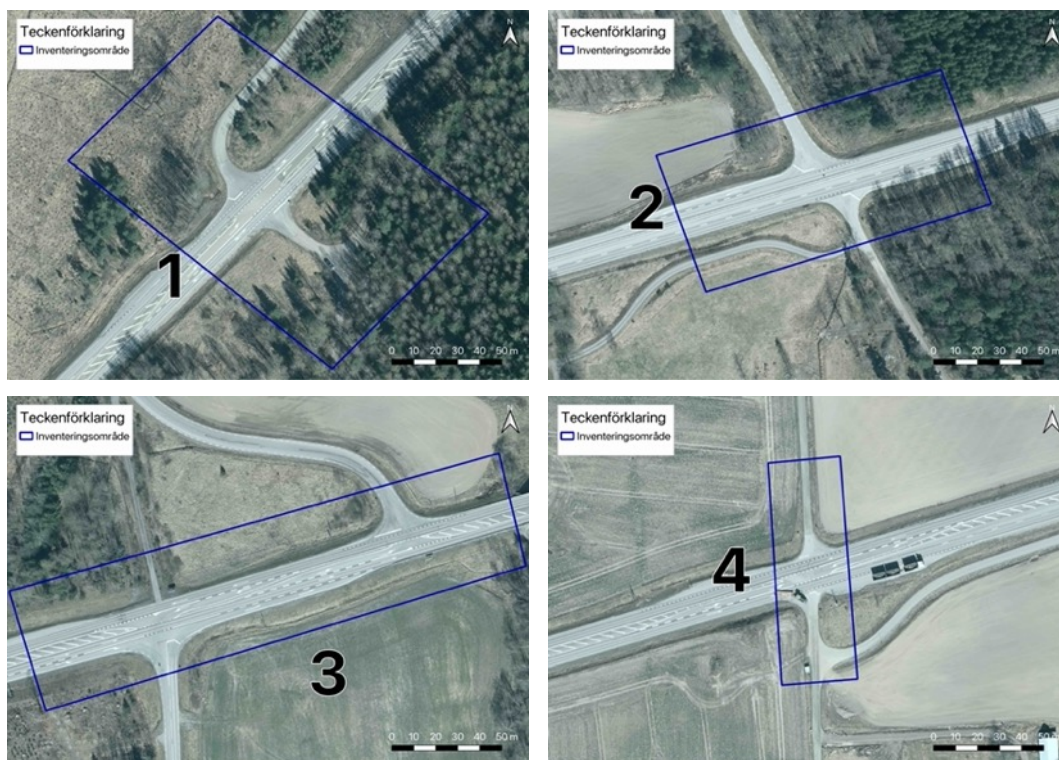
Läge

Inventeringsområdet utgörs av 13 småtor fördelade utmed E20 mellan Hasslerör och Vallsjön, Mariestad och Gullspång kommun i Västra Götalands län. Av småtorna är sex lokaliserad mellan Hasslerör och Fagerlid (sydväst om Hova) och sju ytor mellan Bahult och Vallsjön (nordost om Hova). Det närliggande landskapet utgörs huvudsakligen av jordbruksmark och skogsmark med inslag av vattendrag. Se figur 3 och 4 för aktuella delområden.

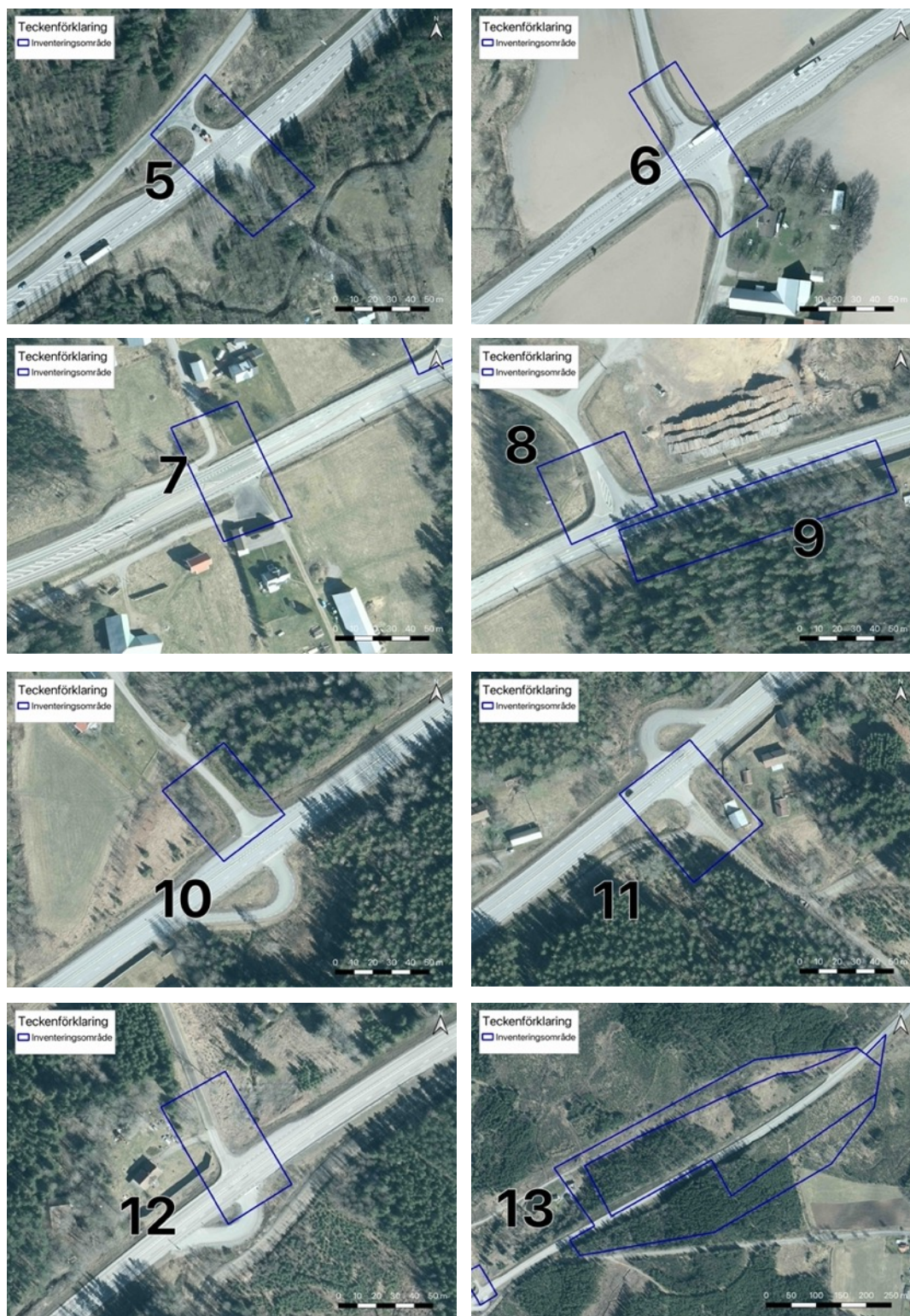
Beskrivning

Inventeringsområdet utgörs till största del av vägkanter och mindre ytor intill E20 vilka utgörs av jordbruksmarker (främst åker), skogsmark, hyggen, igenväxningsmark, brynmiljöer, mindre vattendrag och en kraftledningsgata.

Områden som saknar naturvärde i inventeringsområdet utgörs till största del av hårdgjorda ytor, artfattiga vägkanter, åkermark, yngre skogar och hyggen. Dessa områden saknar eller har liten betydelse för biologisk mångfald och bedöms i sitt nuvarande tillstånd inte bidra till mångfald inom arter, mellan arter eller ekosystem.

Figur 3. Ortofoto över delområde 1–4, avgränsade med blå linje.

Figur 4. Ortofoto över delområde 5–13, avgränsade med blå linje.

Resultat av förarbete

Genomgångna källor redovisas i Bilaga – Förtydligande av metodik. Här berörs bara de ytor som ingår i fältinventeringen. För en utförligare förstudie av ett större område, se Elg 2022 där delområde 1–6 omfattas (område 7–13 har ej omfattats av förstudien). Tidigare uppgifter i genomgångna underlag framgår nedan och i figur 5.

Naturinventeringar

- Sträckor med artrika vägkanter berör delområde 2 (artrik vägkant, naturvärdesklass 3 – påtagligt naturvärde) och delområde 3 (hänsynsobjekt, naturvärdesklass 4 – visst naturvärde).
- Lövskogsinventeringen berör delområde 1 (naturvärdesklass 4) och gränsar i öster till delområde 3 (naturvärdesklass 3).
- Ett objekt med naturvärde enligt Skogsstyrelsen gränsar i öster till delområde 3 (Å- eller bäckmiljö).
- Delområde 2 gränsar till objekt i Ängs- och betesmarksinventeringen samt Ängs- och hagmarksinventeringen.
- Utpekade objekt i Naturvårdsprogram för Mariestads kommun (2006) berör delområde 1 och gränsar till delområde 3.
- Delområde 1 berörs av ett utpekat objekt med naturvärdesklass 3 – påtagligt naturvärde av Dahlén m.fl. 2015.
- Delområde 5 gränsar till Sågbäcken som är upptaget som en vattenförekomst med dålig ekologisk status i Vatteninformationssystem i Sverige (VISS). Fynd av elritsa finns i Elfiskeregistret i bäcken. Sågbäcken passerar även öster om delområde 3.
- Delområde 5 berörs delvis av och gränsar till ytor som bedömts som preliminära objekt i förstudien till denna naturvärdesinventering (Elg, 2022) utifrån underlag för Grön infrastruktur, regional handlingsplan för Västra Götaland, och berör ekologiska kantzoner vattendrag, element slätteräng och värdekärnor gräsmarker
- Områden inom/mellan avgränsningen för delområde 13 har omfattats av en tidigare genomförd naturvärdesinventering (Trafikverket 2020).

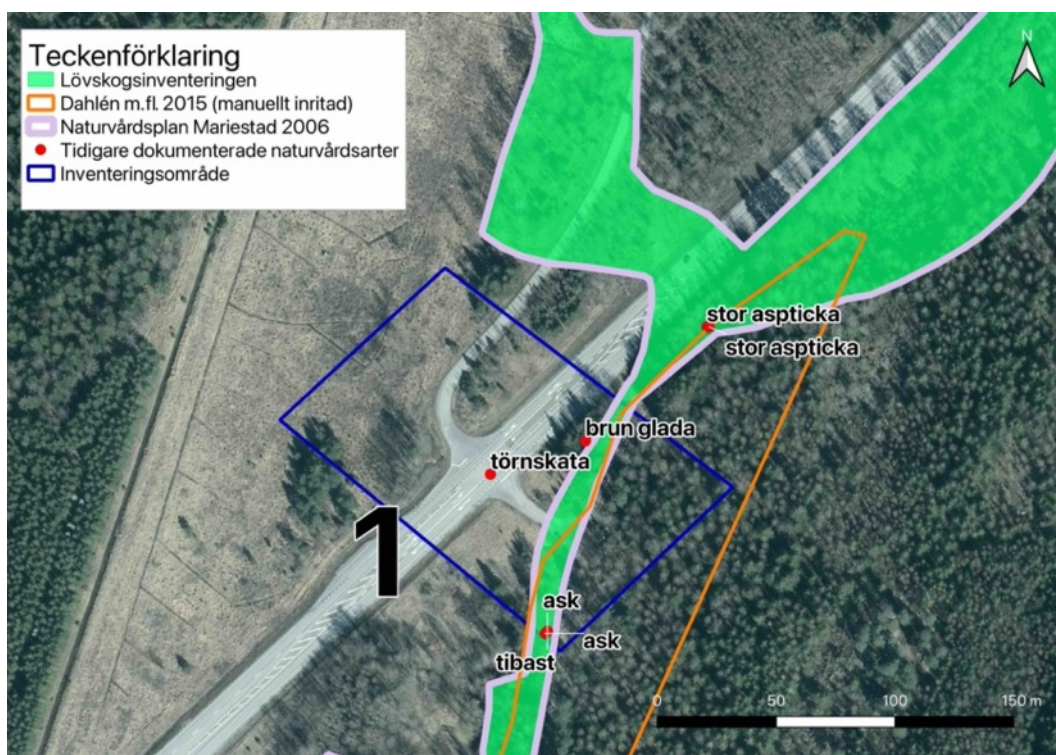
Naturvårdsarter

I delområdena finns sedan tidigare sju fynd av skyddade arter, rödlistade arter och signalarter registrerade i uttag från ArtDatabanken (under perioden 1980-01-01 till 2022-11-21); av dessa är tre fynd av fåglar av mer tillfällig karaktär. I några av delområdena finns även uppgifter från en tidigare genomförd naturvärdesinventering (Dahlén m.fl. 2015), Nationella ängs- och betesmarksinventeringen (TUVA) och från artrika vägkanter (Trafikverket). I närområdet till flera delområden finns även fler registrerade fynd av naturvårdsarter. Här listas de som har bedömts vara relevanta i delområdena eller dessa direkta närhet (se även figur 5–12).

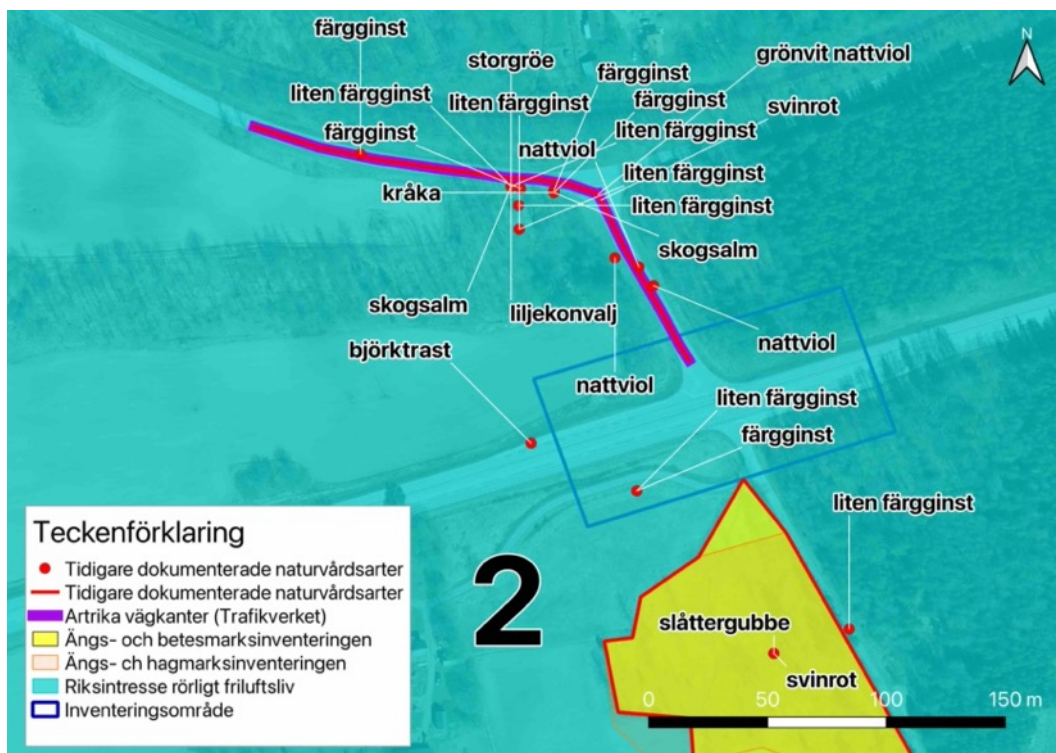
- I delområde 1 finns i ArtDatabanken fynd av ask (EN) och törnskata (§). Strax nordost om delområdet tillkommer fynd av stor aspticka (S). Enligt Dahlén 2015 tillkommer även fynd av tibast (§) i södra hörnet av delområdet och grönvit nattviol (§) utmed grusvägen cirka 150 meter söder om delområdet.
- Från delområde 2 finns i ArtDatabanken fynd av färgginst (VU) och underarten liten färgginst (VU). Utmed en vägkant som löper från delområdet och norrut finns 16 fynd av naturvårdsarter varav flertalet rör färgginst (VU) men fynd finns även av nattviol (§), skogsalm (CR), storgroë (NT) och kråka (§, NT). Enligt uppgifter från Trafikverket tillkommer fynd av svinrot (NT) och grönvit nattviol (§) utmed vägkanten norr om delområdet. Söder om delområdet finns en betesmark (TUVA) med fynd av slätterfibbla (NT), slättergubbe (VU) och nattviol (§).
- Från norra delen av delområde 3 finns en vägkant med fynd av slätterfibbla (NT) som fortsätter mot nordväst (Trafikverket).
- Strax öster om delområde 6 finns ett fynd av mjukdån (NT) i ArtDatabanken.
- Runt delområde 7–9 finns fynd i ArtDatabanken av ask (EN) och etternässla (NT).
- Vid delområde 13 finns tidigare fynd av blåsippa (Trafikverket 2022).

Gällande områdesskydd

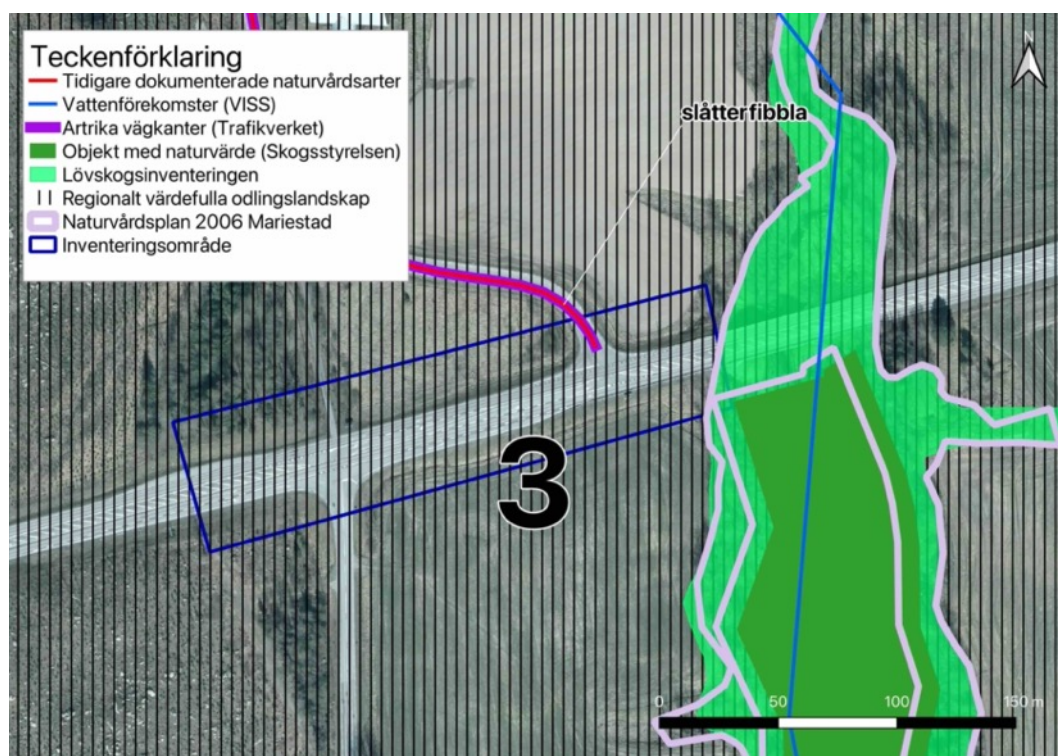
Utmed Göta kanal är ett område utpekat som riksintresse för rörligt friluftsliv enligt MB 4 kap. Det berör delområde 2 (figur 6).

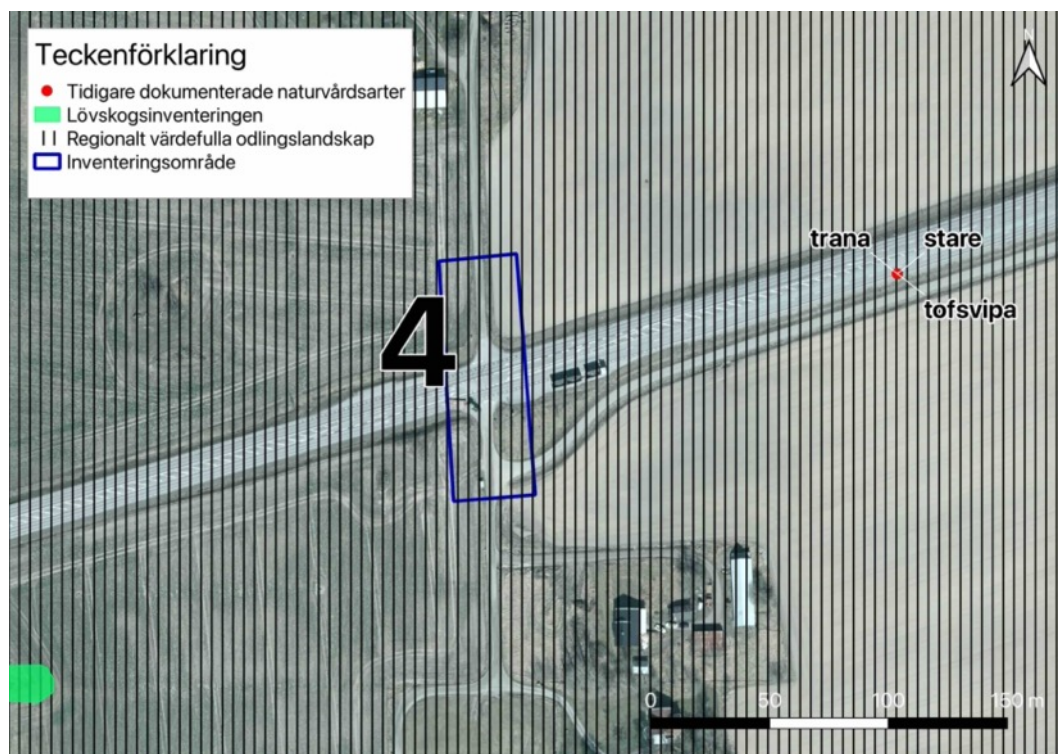
Figur 5. Tidigare uppgifter och områdesskydd i delområde 1. Tidigare utpekade naturvärdesobjekt (Dahlén m.fl. 2015) är ungefärligt utritade manuellt.

Figur 6. Tidigare uppgifter och områdesskydd i delområde 2.

Figur 7. Tidigare uppgifter och områdesskydd i delområde 3.

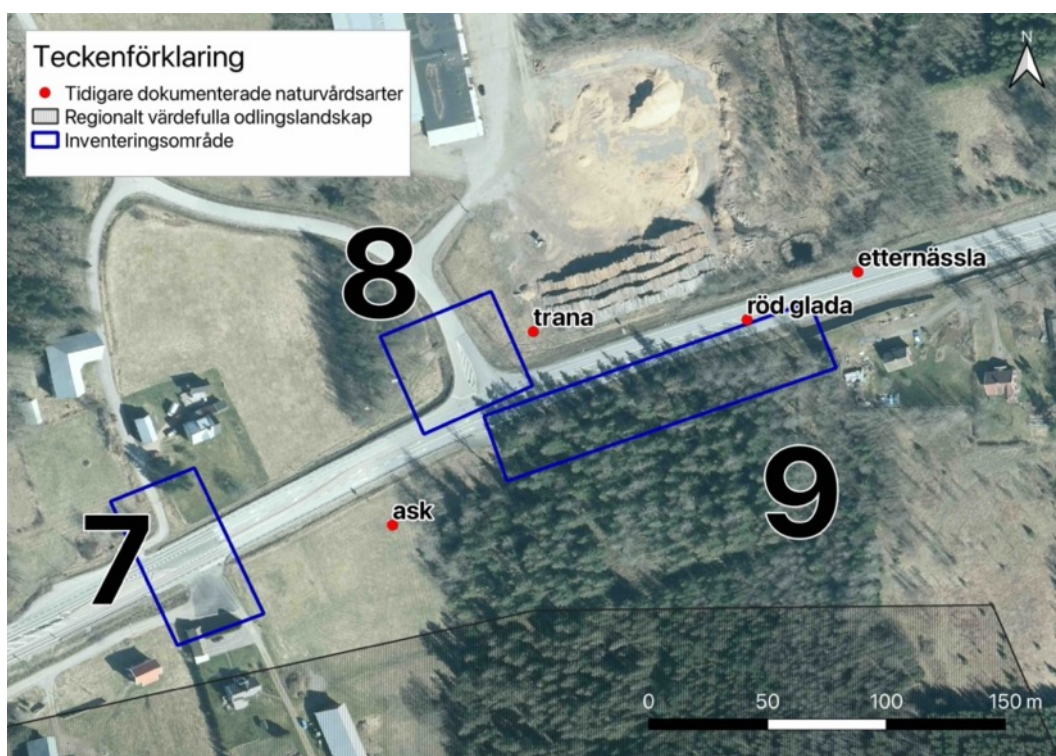
Figur 8. Tidigare uppgifter och områdesskydd i delområde 4.

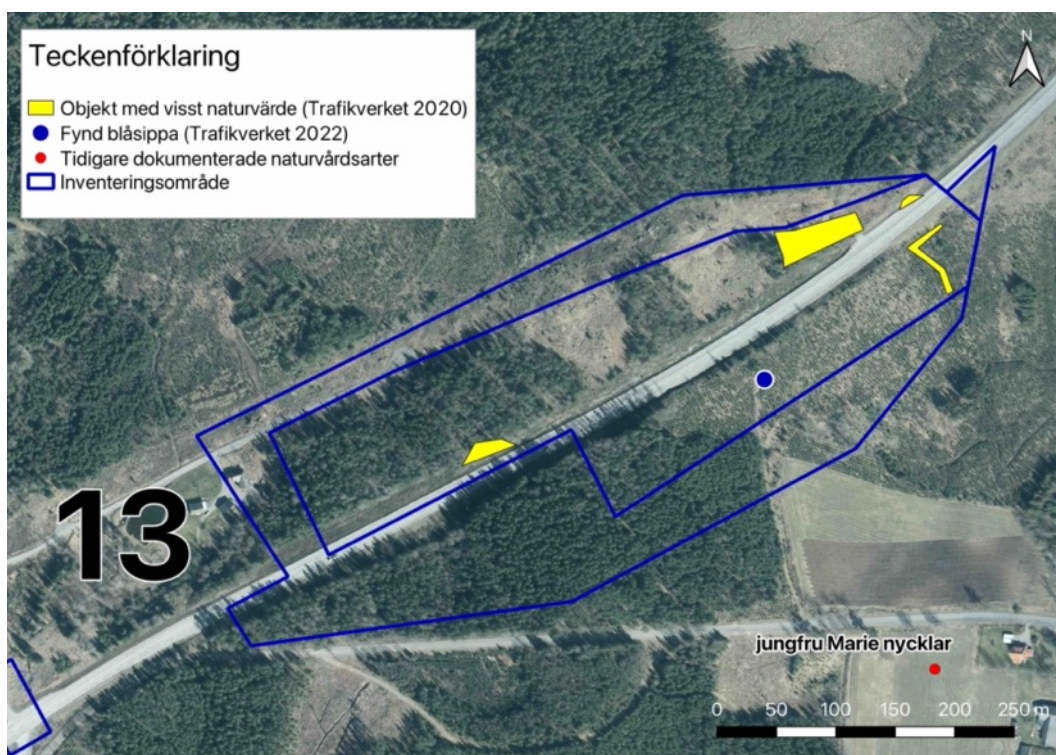
Figur 9. Tidigare uppgifter och områdesskydd i delområde 5.

Figur 10. Tidigare uppgifter och områdesskydd i delområde 6.

Figur 11. Tidigare uppgifter och områdesskydd i delområde 7–9.

Figur 12. Tidigare uppgifter och områdesskydd i delområde 13.

Resultat av fältinventering

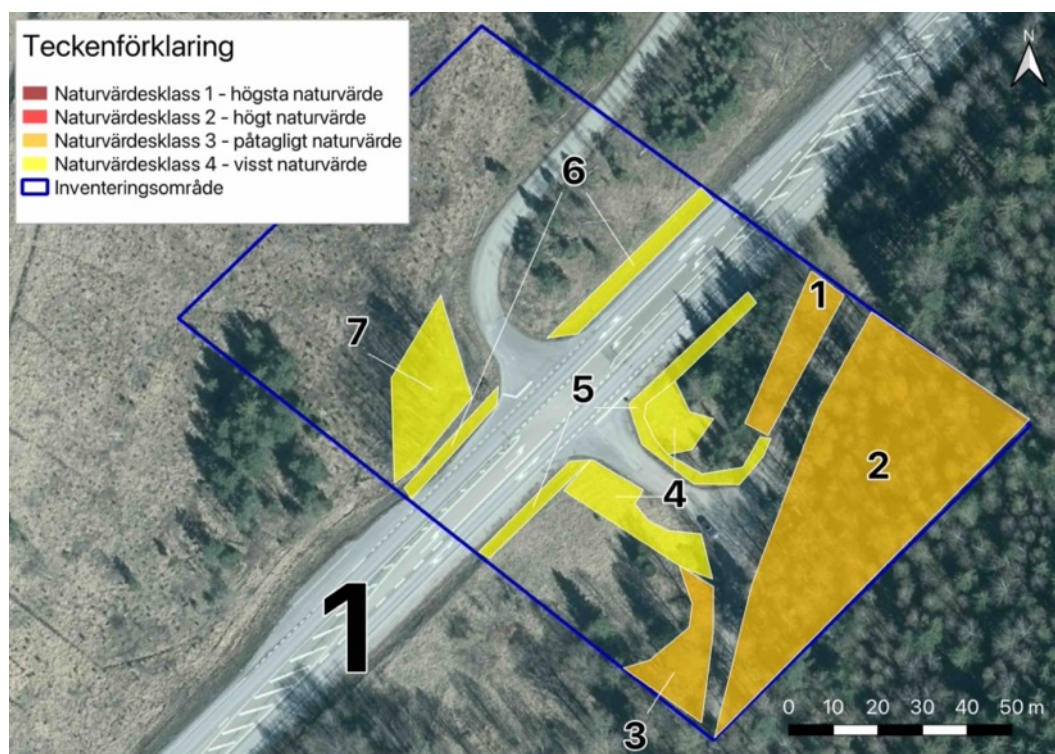
Naturvärdesobjekt

Vid fältinventeringen identifierades 48 naturvärdesobjekt som fördelar sig enligt följande:

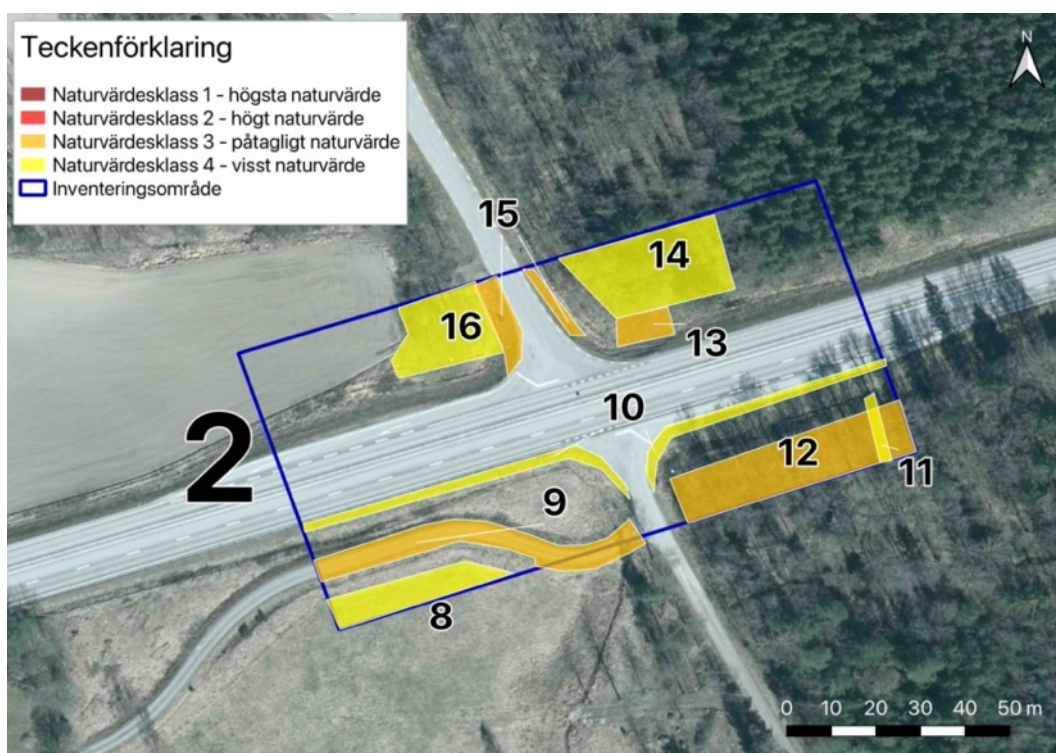
- **Högt naturvärde – naturvärdesklass 2.** Ett naturvärdesobjekt som utgörs av ädellövträd.
- **Påtagligt naturvärde – naturvärdesklass 3.** Elva naturvärdesobjekt: fyra vägkanter, två trädklädda tidigare betesmarker, en öppen gräsmark, en kraftledningsgata och tre lövdominerade skogar/brynmiljöer.
- **Visst naturvärde – naturvärdesklass 4.** Trettiosex naturvärdesobjekt som utgörs av 16 vägkanter/traktorvägar, fem åkerkanter eller öppna gräsmarker, en betesmark, en mindre bäck, en sumpskog, en kraftledningsgata, tre blandskogar och åtta lövträdsdominerade skogar/brynmiljöer)

Den totala arean av naturvärdesobjekten omfattar cirka 2,5 hektar. Det motsvarar cirka 18 % av den inventerade ytan.

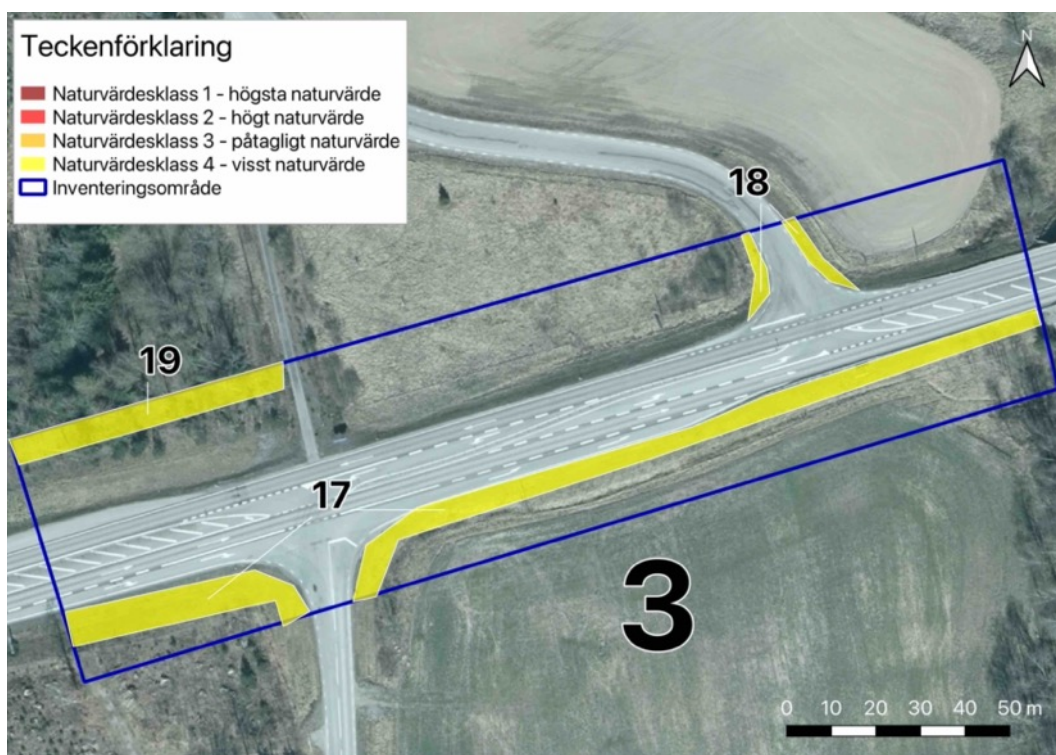
Kartor över naturvärdesobjekten finns i figur 13–24. Beskrivningar och foton av samtliga identifierade naturvärdesobjekt presenteras under rubriken ”Redovisning av naturvärdesobjekt” längre fram i rapporten.

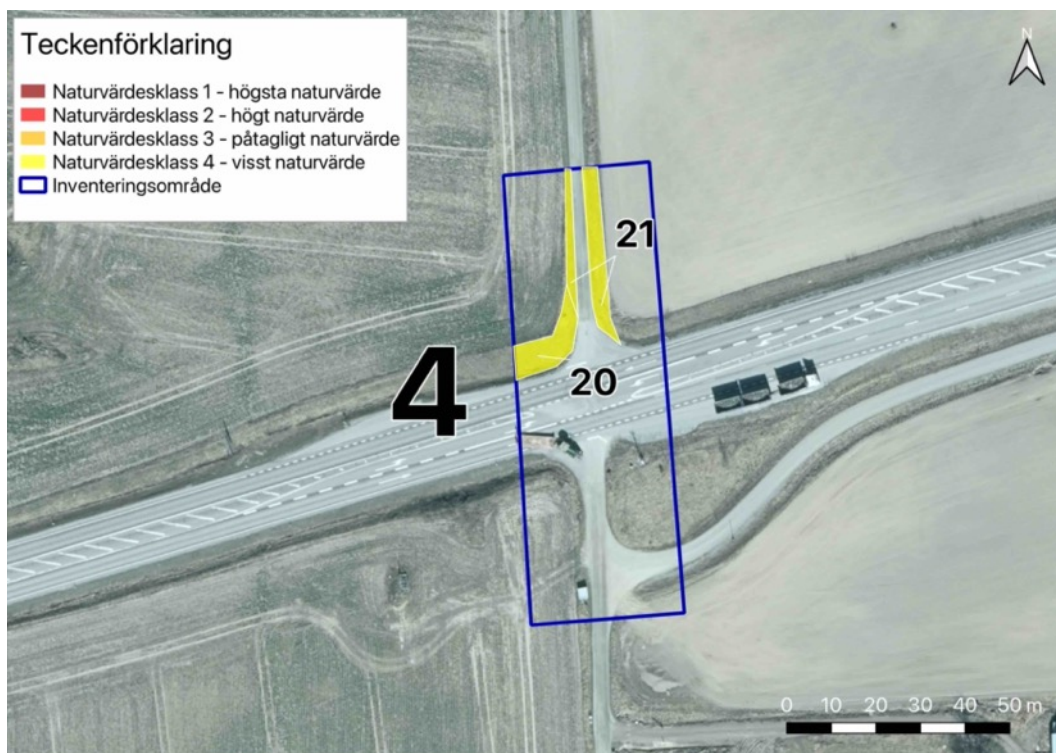
Figur 13. Registrerade naturvärdesobjekt vid inventering i delområde 1.

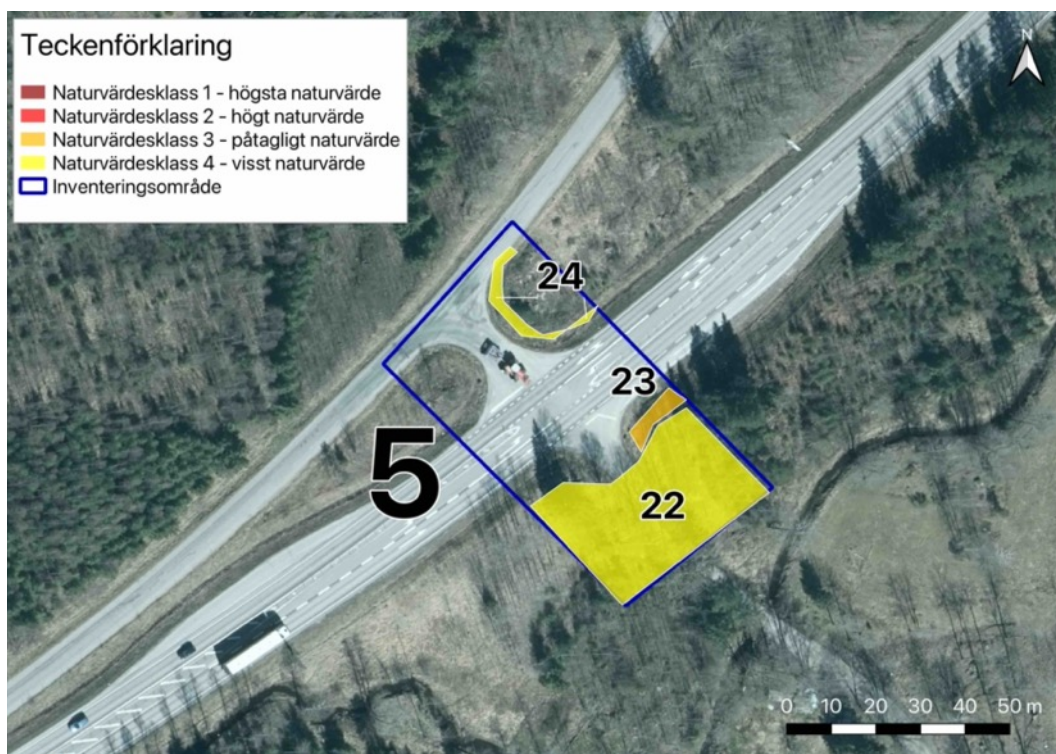
Figur 14. Registrerade naturvärdesobjekt vid inventering i delområde 2.

Figur 15. Registrerade naturvärdesobjekt vid inventering i delområde 3.

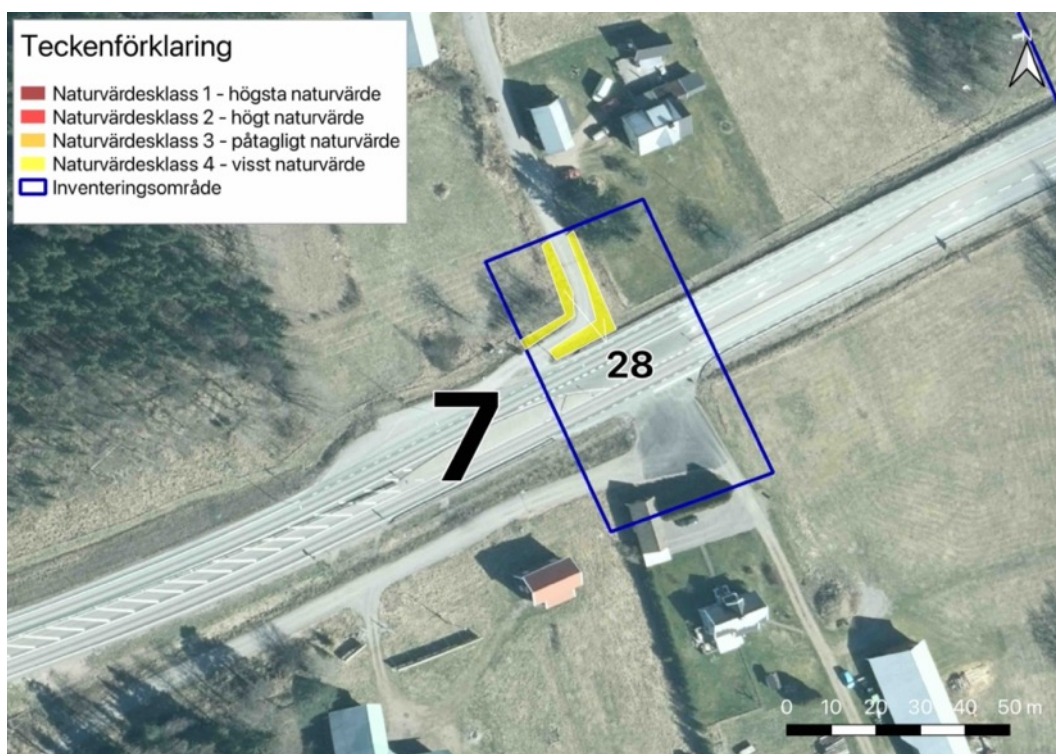
Figur 16. Registrerade naturvärdesobjekt vid inventering i delområde 4.

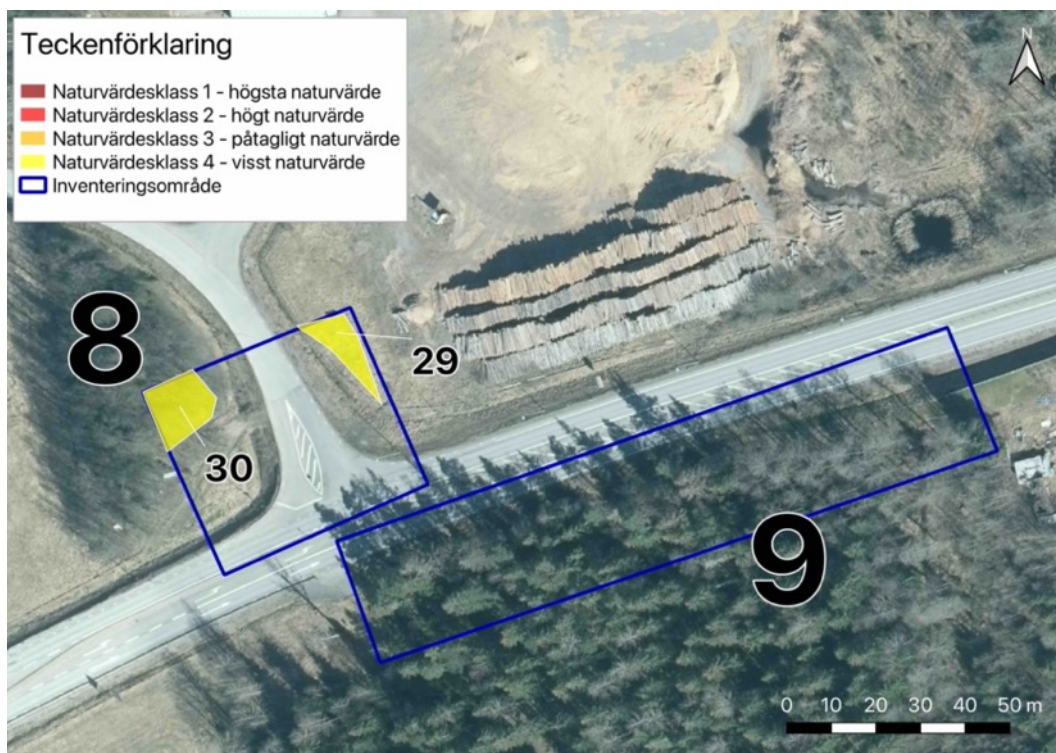
Figur 17. Registrerade naturvärdesobjekt vid inventering i delområde 5.

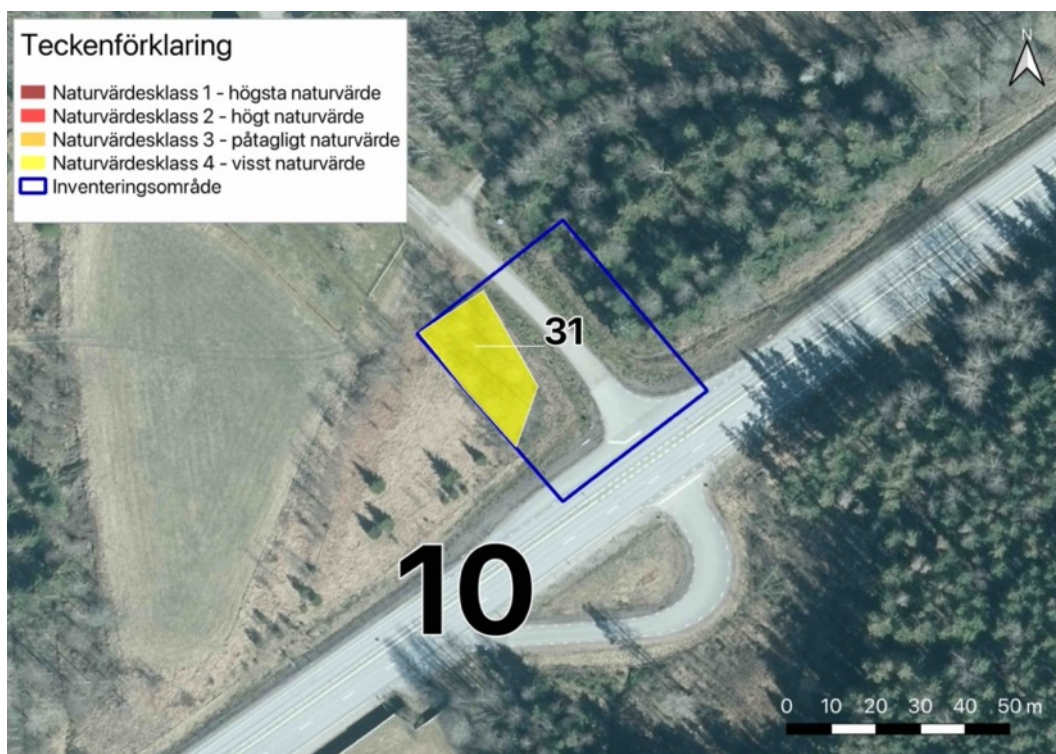
Figur 18. Registrerade naturvärdesobjekt vid inventering i delområde 6.

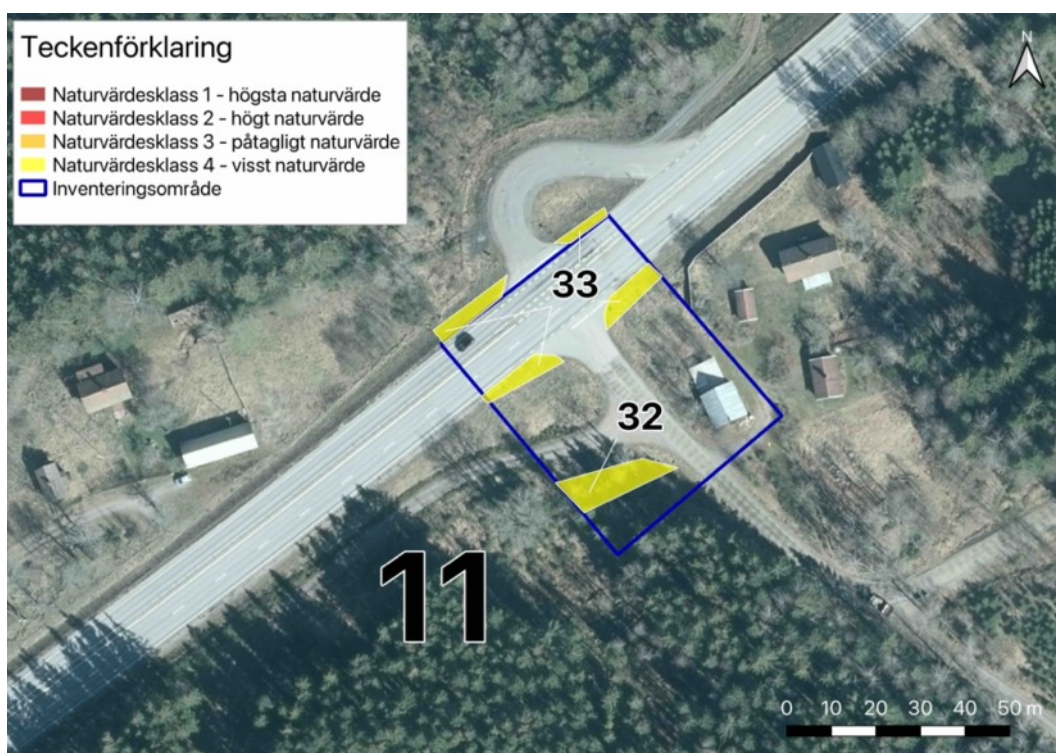
Figur 19. Registrerade naturvärdesobjekt vid inventering i delområde 7.

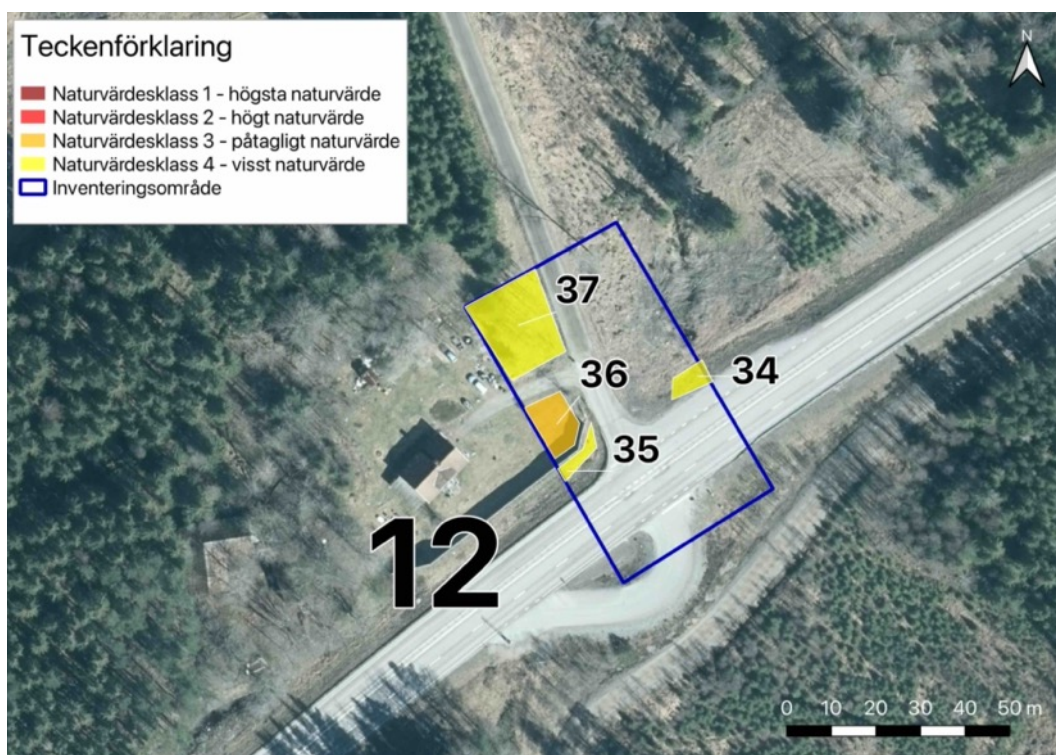
Figur 20. Registrerade naturvärdesobjekt vid inventering i delområde 8–9.

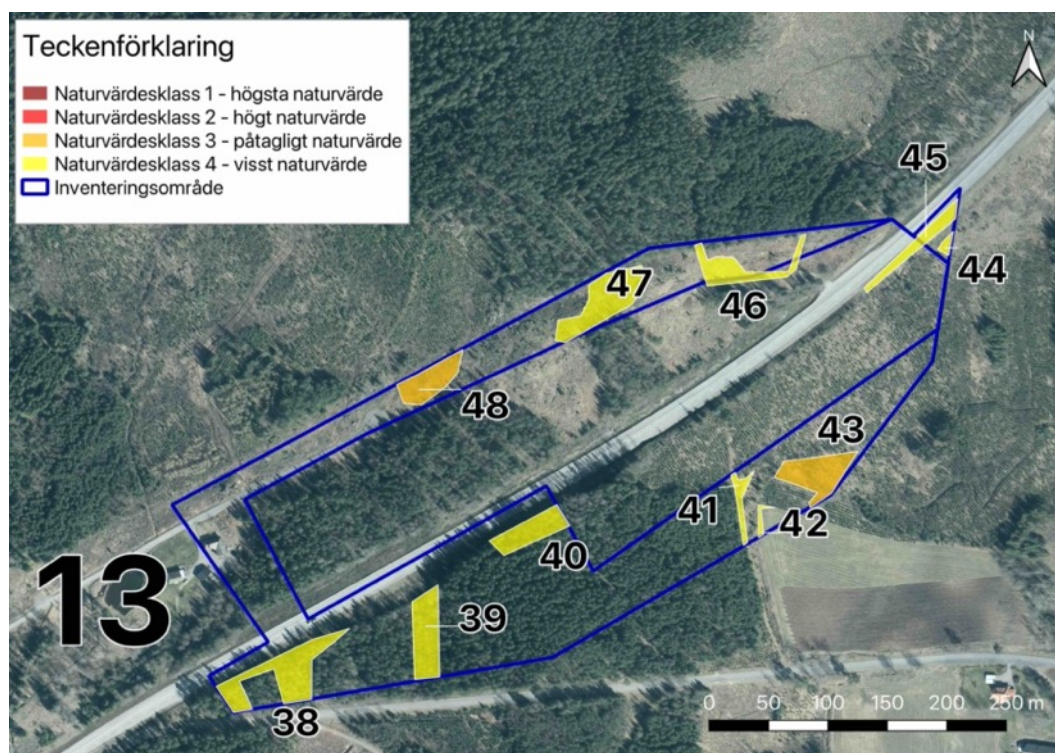
Figur 21. Registrerade naturvärdesobjekt vid inventering i delområde 10.

Figur 22. Registrerade naturvärdesobjekt vid inventering i delområde 11.

Figur 23. Registrerade naturvärdesobjekt vid inventering i delområde 12.

Figur 24. Registrerade naturvärdesobjekt vid inventering i delområde 13.

Naturvårdsarter

Tio rödlistade och/eller fridlysta arter och 16 övriga naturvårdsarter (typiska arter och/eller indikatorarter klass 1 vid väggkantsinventering enligt Trafikverket) noterades under inventeringen (tabell 1). För fridlysta och rödlistade arter redovisas fynd på kartor (figur 25–35) och med koordinater (bilaga – Koordinater naturvårdsarter).

De under inventeringen påträffade naturvårdsarterna kommer att registreras på Artportalen.

Fridlysta arter:

Blåsippa (§) och fläcknycklar (§) noterades båda i delområde 13. Minst 25 fröställningar av fläcknycklar noterades i kraftledningsgatan i nordvästra delen av delområdet. Området är under igenväxning med bland annat av örnbräken vilket tillsammans med den sena årstiden gjorde det svårt att se plantorna som säkerligen är betydligt fler i området. Blåsippor noterades i östra delen av inventeringsområdet på ett igenväxande hygge.

Samtliga svenska fågelarter är fridlysta § enligt MB, men enbart de arter som är rödlistade eller finns upptagna i Fågeldirektivets bilaga 1 redovisas här. Under inventeringen påträffades arterna björktrast (NT), gulsparr (NT) och spillkråka (NT, §) i delområden med lämpliga häckningsmiljöer men utanför häckningstid.

Rödlistade arter (exklusive fåglar):

De rödlistade kärlväxterna svinrot (NT) och gullklöver (NT) noterades i fyra respektive två delområden. Gullklöver noterades på tre platser i vägkanter och svinrot på 11 platser i vägkanter, kraftledningsgata och blandskog med inslag av hävdgynnad flora. I delområde 2 noterades färgginst (VU) tämligen spritt utmed en vägkant och mindre gångväg. Färgginst finns även spridd utmed en artrik vägkant som löper från delområdet och norrut. Arterna är sådana som förekommer i bland annat vägkanter och öppna gräsmarker.

Ask (EN) och skogsalm (CR) är trädslag som båda är minskande på grund av sjukdomar men är fortsatt vanligt förekommande. I inventeringsområdet noterades ask i åtta delområden och skogsalm i tre delområden. I delområde 6 finns grova askar i sydöstra hörnet mestadels utanför delområdet. Övriga fynd utgörs av klena träd, unga plantor och fröplantor.

Övriga naturvårdsarter (NV): Vid inventeringen hittades en lång rad med vanligt förekommande indikatorarter för artrika vägkanter. Följande arter har indikatorklass 1 i Trafikverkets *Metod för översiktlig inventering av artrika vägkantsmiljöer* (Lindqvist 2018) och listas här som naturvårdsarter: backnejlika, bockrot, gulmåra, jungfrulin, liten blåklocka, stor blåklocka, ängsklocka, äkta johannesört, åkervädd, och ängsvädd. I inventeringen har även de arter som har indikatorvärde 2 och samtidigt är typiska arter för hävdberoende natura 2000-naturtyper betraktats som naturvårdsarter (prästkra, gökärt, blodrot, grå ögontröst, stagg och svartkämpar). Samtliga dessa, både de med indikatorvärde 1 och 2, är vanliga arter som indikerar att marken har naturvärden knutna till hävdade näringsfattiga marker. Mindre förekomster av dessa kan dock finnas även i marker med ett lågt naturvärde.

Tabell 1. Påträffade naturvårdsarter inom inventeringsområdet vid fältinventeringen.

Organism-grupp	Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Kategori	Kommentar
Fåglar	björktrast	<i>Turdus pilaris</i>	Rödlistad kategori NT	
Fåglar	gulsparr	<i>Emberiza citrinella</i>	Rödlistad kategori NT	
Fåglar	spillkråka	<i>Dryocopus martius</i>	Fågeldirektivet Bilaga 1, Rödlistad kategori NT	
Kärlväxter	ask	<i>Fraxinus excelsior</i>	Rödlistad kategori EN	
Kärlväxter	backnejlika	<i>Dianthus deltoides</i>	Övrig naturvårdsart (NV)	Typisk art 6270 silikatgräsmarker, Indikator klass 1 artrika vägkanter
Kärlväxter	blåsippa	<i>Hepatica nobilis</i>	Fridlyst enligt 9 § Artskyddsförordningen	

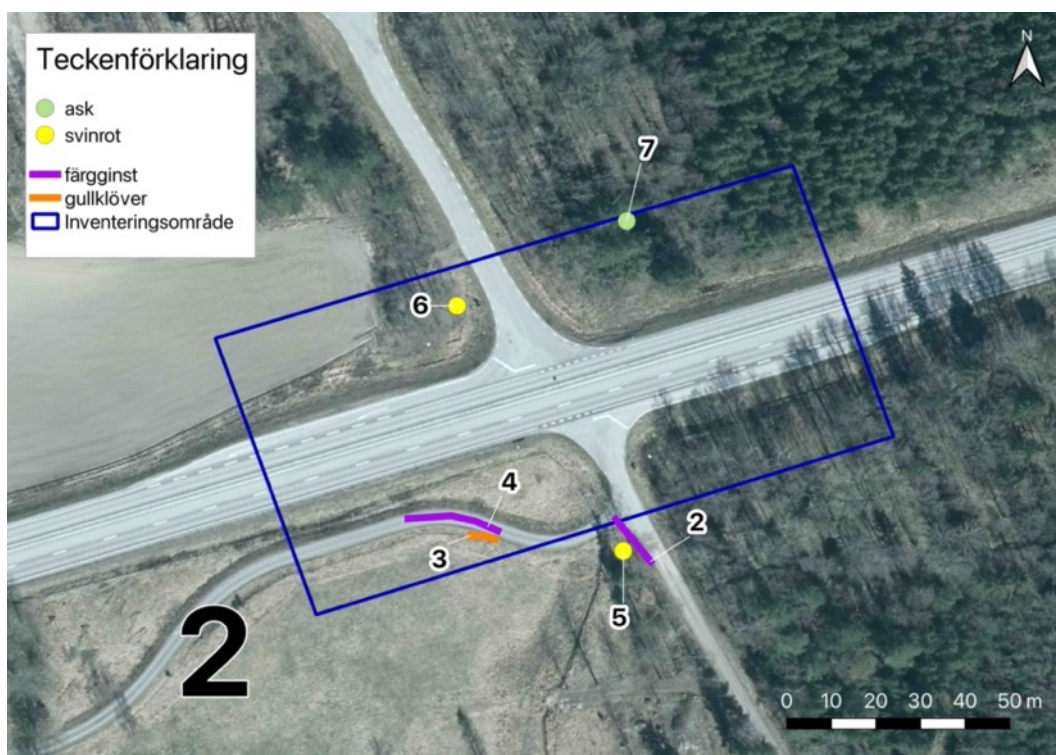

Organism-grupp	Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Kategori	Kommentar
Kärlväxter	blodrot	<i>Potentilla erecta</i>	Övrig naturvårdsart (NV)	Typisk art 6410 fukt-ängar, Indikator klass 2 artrika vägkanter
Kärlväxter	bockrot	<i>Pimpinella saxifraga</i>	Övrig naturvårdsart (NV)	Typisk art 6270 silikat-gräsmarker, Indikator klass 1 artrika vägkanter
Kärlväxter	fläcknycklar	<i>Dactylorhiza maculata</i>	Fridlyst enligt 8 § Art-skyddsförordningen	
Kärlväxter	färgginst	<i>Genista tinctoria</i>	Rödlistad kategori VU	
Kärlväxter	grå ögon-tröst	<i>Euphrasia nemorosa</i>	Övrig naturvårdsart (NV)	Typisk art 6270 silikat-gräsmarker, Indikator klass 2 artrika vägkanter
Kärlväxter	gullklöver	<i>Trifolium aureum</i>		Rödlistad kategori NT
Kärlväxter	gulmåra	<i>Galium verum</i>	Övrig naturvårdsart (NV)	Indikator klass 1 artrika vägkanter
Kärlväxter	gökärt	<i>Lathyrus linifolius</i>	Övrig naturvårdsart (NV)	Typisk art 9070 träd-klädd betesmark, Indikator klass 2 artrika vägkanter
Kärlväxter	jungfrulin	<i>Polygala vulgaris</i>	Övrig naturvårdsart (NV)	Typisk art 6270 silikat-gräsmarker, Indikator klass 1 artrika vägkanter
Kärlväxter	liten blå-klocka	<i>Campanula rotundifolia</i>	Övrig naturvårdsart (NV)	Typisk art 6270 silikat-gräsmarker, Indikator klass 1 artrika vägkanter
Kärlväxter	prästkraige	<i>Leucanthemum vulgare</i>	Övrig naturvårdsart (NV)	Typisk art 6270 silikat-gräsmarker, Indikator klass 2 artrika vägkanter
Kärlväxter	skogsalm	<i>Ulmus glabra</i>	Övrig naturvårdsart (NV)	Rödlistad kategori CR
Kärlväxter	stagg	<i>Nardus stricta</i>	Övrig naturvårdsart (NV)	Typisk art 4030 torra heddar, Indikator klass 2 artrika vägkanter
Kärlväxter	stor blå-klocka	<i>Campanula persicifolia</i>	Övrig naturvårdsart (NV)	Typisk art 6270 silikat-gräsmarker, Indikator klass 1 artrika vägkanter
Kärlväxter	svartkämpar	<i>Plantago lanceolata</i>	Övrig naturvårdsart (NV)	Typisk art 6270 silikat-gräsmarker, Indikator klass 2 artrika vägkanter
Kärlväxter	svinrot	<i>Scorzonera humilis</i>	Rödlistad kategori NT	
Kärlväxter	åkervädd	<i>Knautia arvensis</i>	Övrig naturvårdsart (NV)	Indikator klass 1 artrika vägkanter
Kärlväxter	äka johannesört	<i>Hypericum perforatum</i>	Övrig naturvårdsart (NV)	Indikator klass 1 artrika vägkanter
Kärlväxter	ängsklocka	<i>Campanula patula</i>	Övrig naturvårdsart (NV)	Indikator klass 1 artrika vägkanter
Kärlväxter	ängsvädd	<i>Succisa pratensis</i>	Övrig naturvårdsart (NV)	Typisk art 6270 silikat-gräsmarker, Indikator klass 1 artrika vägkanter

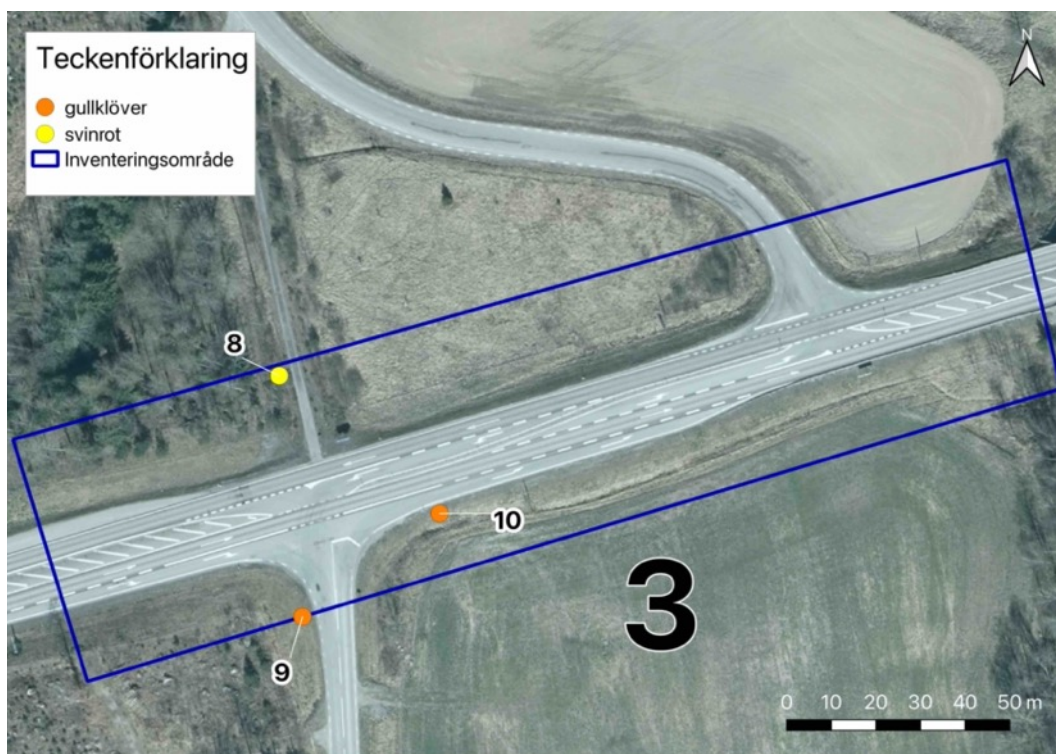
Inventering av naturvårdsarter (se Bilaga – Förtydligande av metodik) syftar till att med rimlig säkerhet utgöra underlag för naturvärdesbedömning samt avgränsning av naturvärdesobjekt och landskapsobjekt. Det innebär att det kan finnas fler naturvårdsarter, rödlistade arter och skyddade arter utöver de som påträffats och redovisats, även om extra ansträngningar har gjorts i den här inventeringen för att hitta fridlysta och rödlistade arter. Då inventeringen gjordes sent på säsongen och de flesta av vägkanterna har varit slagna vid något tillfälle under sommaren så är det troligt att en del växter som kan ses tidigare på säsongen inte har kunnat hittas. För att med större säkerhet konstatera eller utesluta om vissa arter finns eller inte finns i ett område krävs normalt upprepade, specialiserade, artinriktade och fördjupade inventeringar.

Figur 25. Noterade naturvårdsarter under inventeringen i delområde 1.

Figur 26. Noterade naturvårdsarter under inventeringen i delområde 2.

Figur 27. Noterade naturvårdsarter under inventeringen i delområde 3.

Figur 28. Noterade naturvårdsarter under inventeringen i delområde 4.

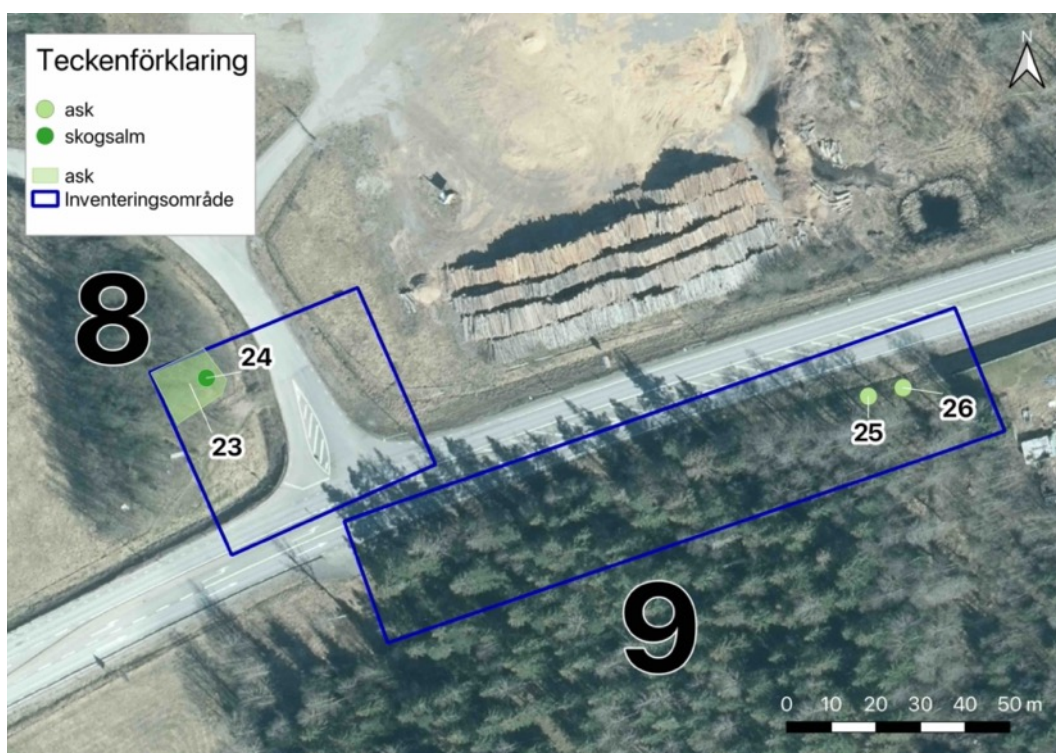
Figur 29. Noterade naturvårdsarter under inventeringen i delområde 5.

Figur 30. Noterade naturvårdsarter under inventeringen i delområde 6.

Figur 31. Noterade naturvårdsarter under inventeringen i delområde 7.

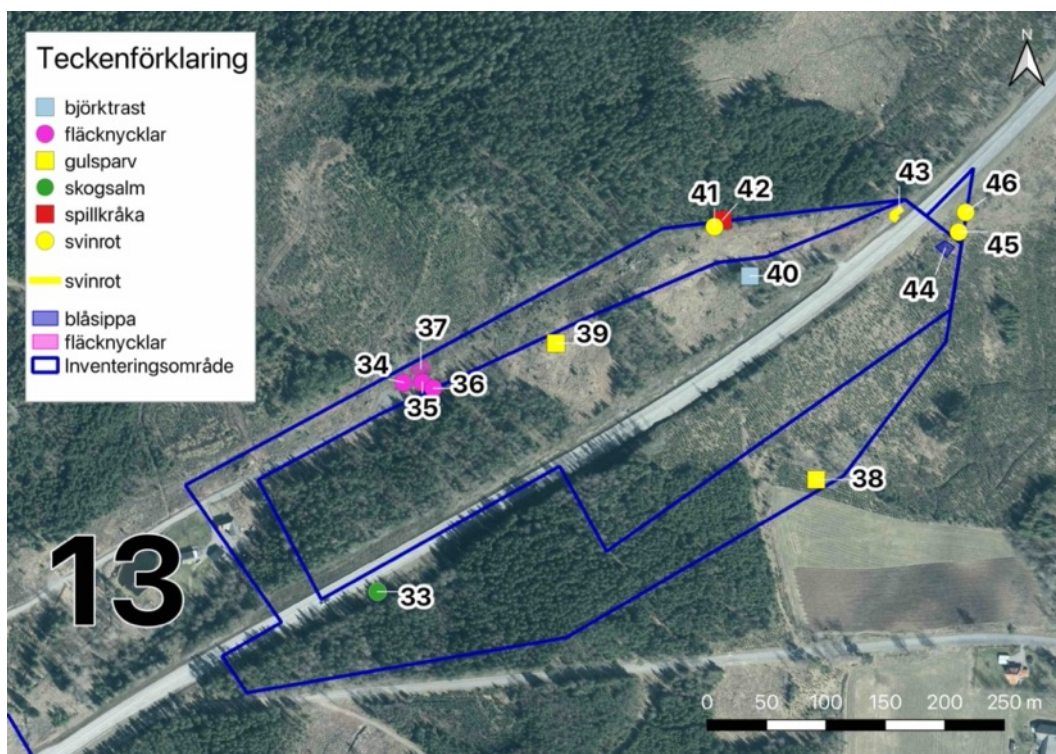
Figur 32. Noterade naturvårdsarter under inventeringen i delområde 8–9.

Figur 33. Noterade naturvårdsarter under inventeringen i delområde 11.

Figur 34. Noterade naturvårdsarter under inventeringen i delområde 12.

Figur 35. Noterade naturvårdsarter under inventeringen i delområde 13.

Generella biotopskydd

Områden som omfattas av generellt biotopskydd framgår av Bilaga – Förtydligande av metodik.

Tolv objekt noterades som bedöms omfattas av generellt biotopskydd. Objekten utgörs av 11 odlingsrösen och ett dike (figur 36–39). Diket är beläget i delområde 2 i södra delen och gränsar enbart till inventeringsområdet. Ett odlingsröse finns i delområde 7 och sju i delområde 13 varav ett är långsträckt. I delområde 10 är marken generellt stenig och det är ibland svårt att säkert säga vilka stenar som ligger på platsen naturligt och vad som är ditflyttat. De tre utpekade objekten är dock någorlunda tydligt avgränsade rösen.

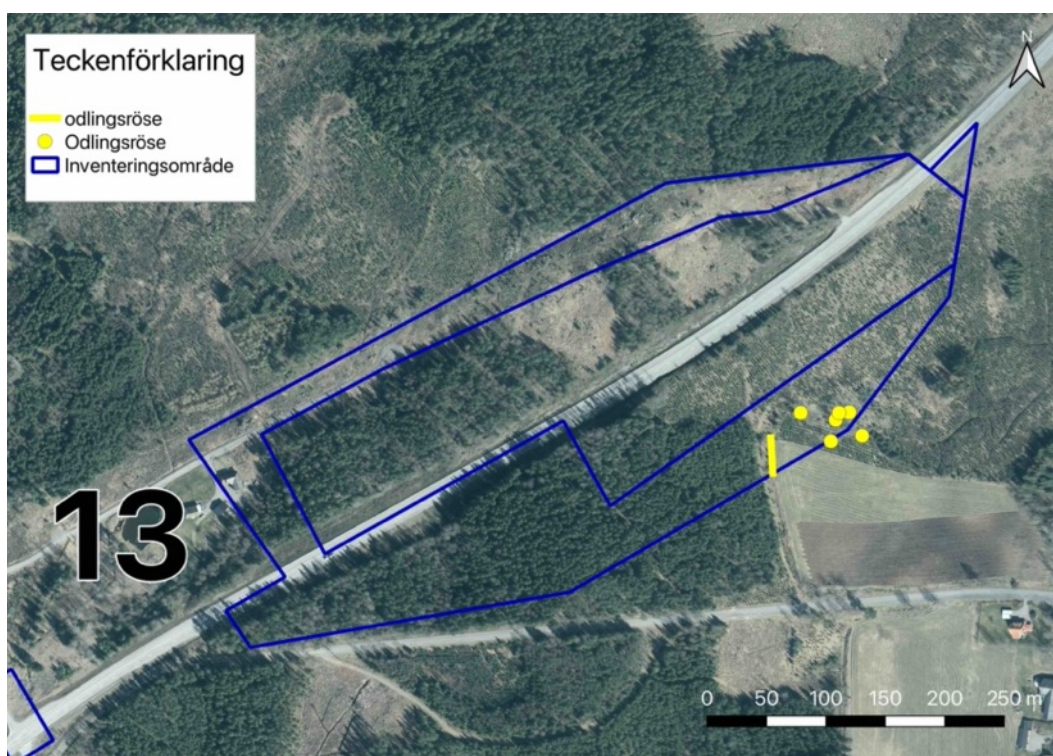
Figur 36. Påträffade generella biotopskydd under inventeringen i delområde 2.

Figur 37. Påträffade generella biotopskydd under inventeringen i delområde 7.

Figur 38. Påträffade generella biotopskydd under inventeringen i delområde 10.

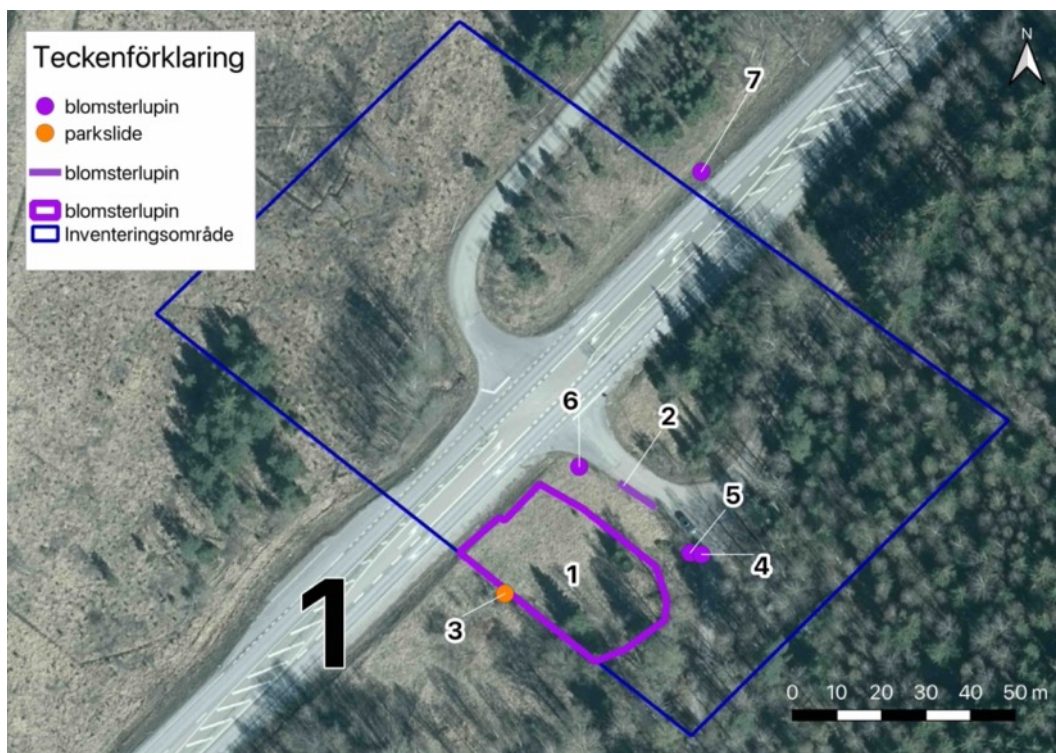
Figur 39. Påträffade generella biotopskydd under inventeringen i delområde 13.

Invasiva främmande arter

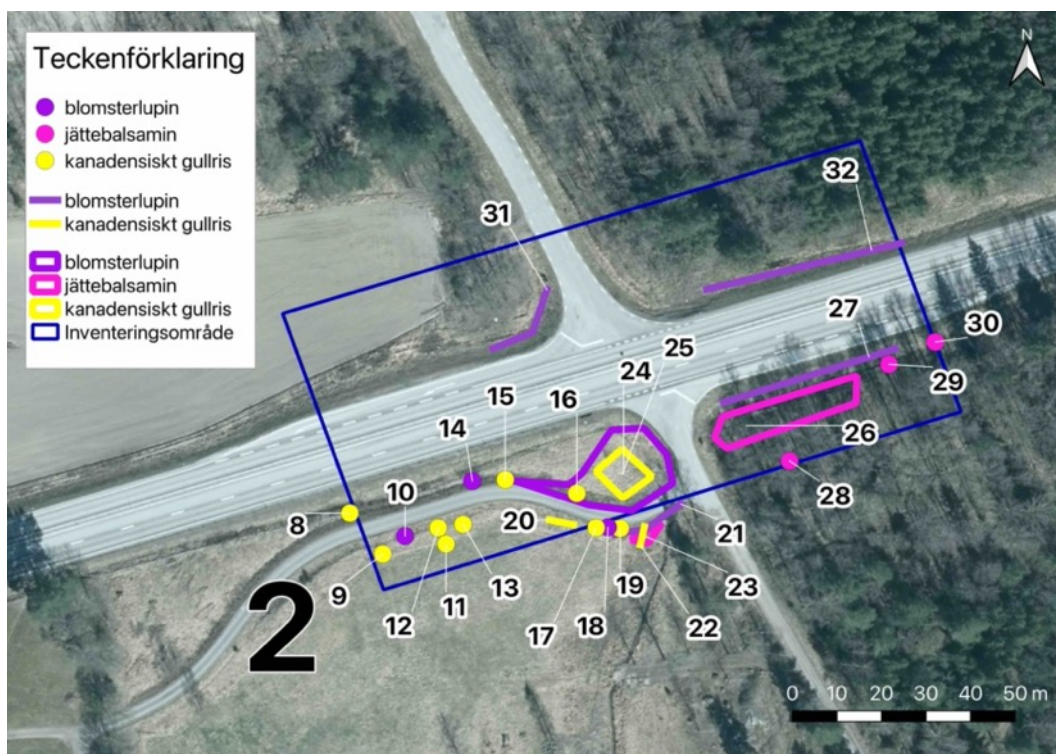
Trafikverket har angett att följande arter ska eftersökas (arter enligt EU:s förordning om invasiva främmande arter (EU-förordning nr 1143/2014), samt andra arter som ofta förekommer invasivt utefter vägar):

• Plymspirea <i>Aruncus dioicus</i>	• Parkslide <i>Reynoutria japonica</i>
• Jätteloka <i>Heracleum mantegazzianum</i>	• Jätteslide <i>Reynoutria sachalinensis</i>
• Tromsöloka <i>Heracleum persicum</i>	• Vresros <i>Rosa rugosa</i>
• Jättebalsamin <i>Impatiens glandulifera</i>	• Boerstånds <i>Senecio inaequidens</i>
• Parksallat <i>Lactuca macrophylla</i>	• Kanadensiskt gullris <i>Solidago canadensis</i>
• Blomsterlupin <i>Lupinus polyphyllus</i>	• Rönnspirea <i>Sorbaria sorbifolia</i>
• Gul skunkkalla <i>Lysichiton americanus</i>	

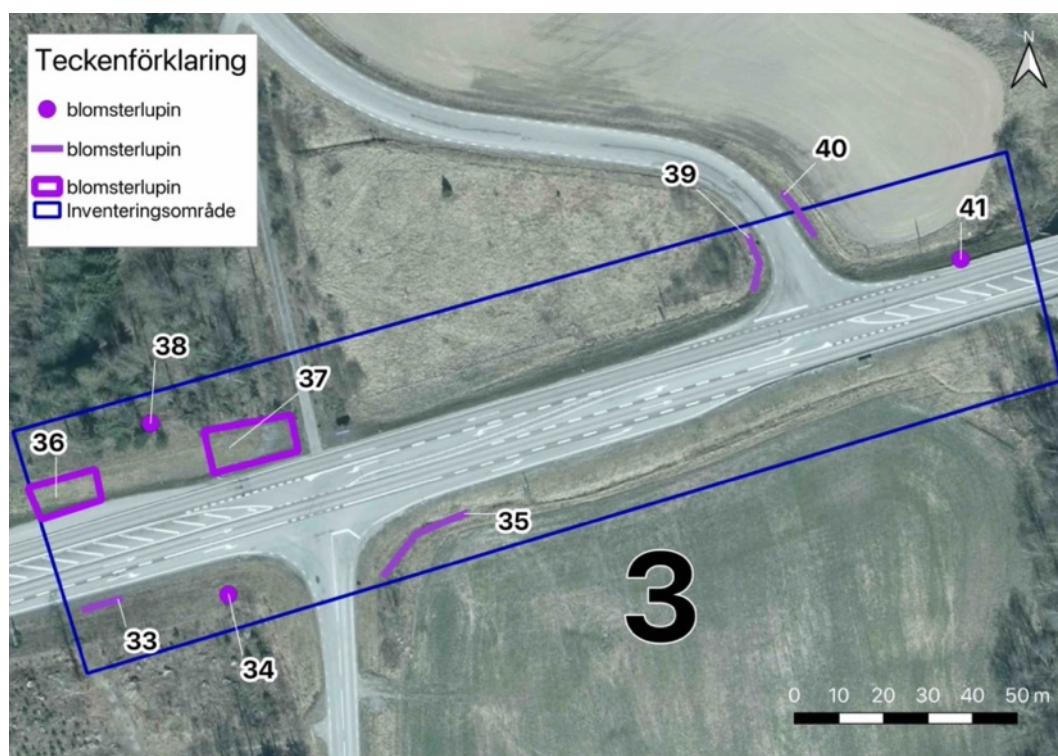
Blomsterlupin och kanadensiskt gullris förekommer rikligt i flera av delområdena. Blomsterlupin förekommer i samtliga 13 delområden och kanadensiskt gullris i åtta. I ett delområde finns rikligt med jättebalsamin och på ett fåtal platser noterades parkslide, vresros och plymspirea (Bilaga – Koordinater invasiva arter och figur 40–51).

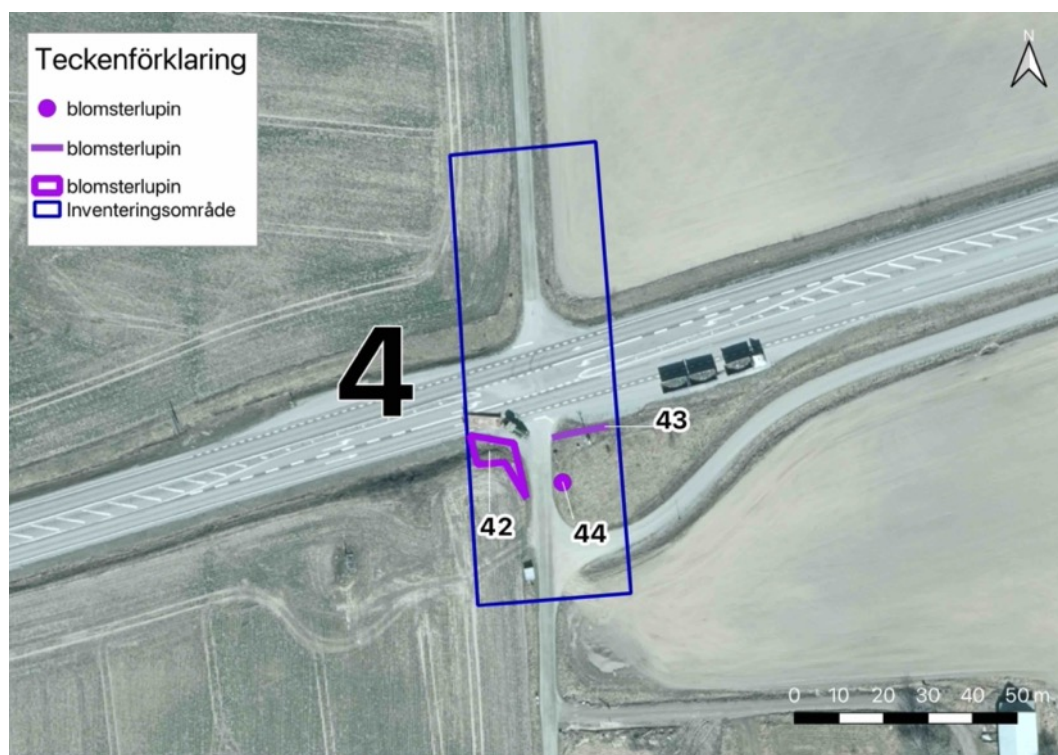
Figur 40. Noterade förekomster av invasiva arter under inventeringen i delområde 1.

Figur 41. Noterade förekomster av invasiva arter under inventeringen i delområde 2.

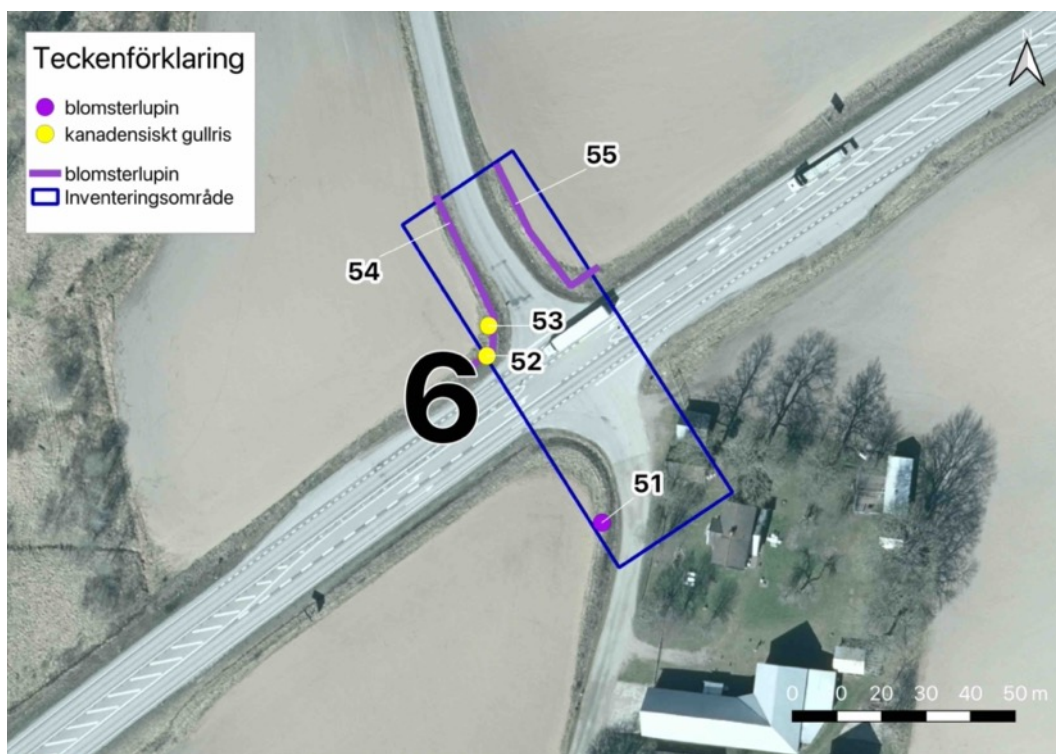
Figur 42. Noterade förekomster av invasiva arter under inventeringen i delområde 3.

Figur 43. Noterade förekomster av invasiva arter under inventeringen i delområde 4.

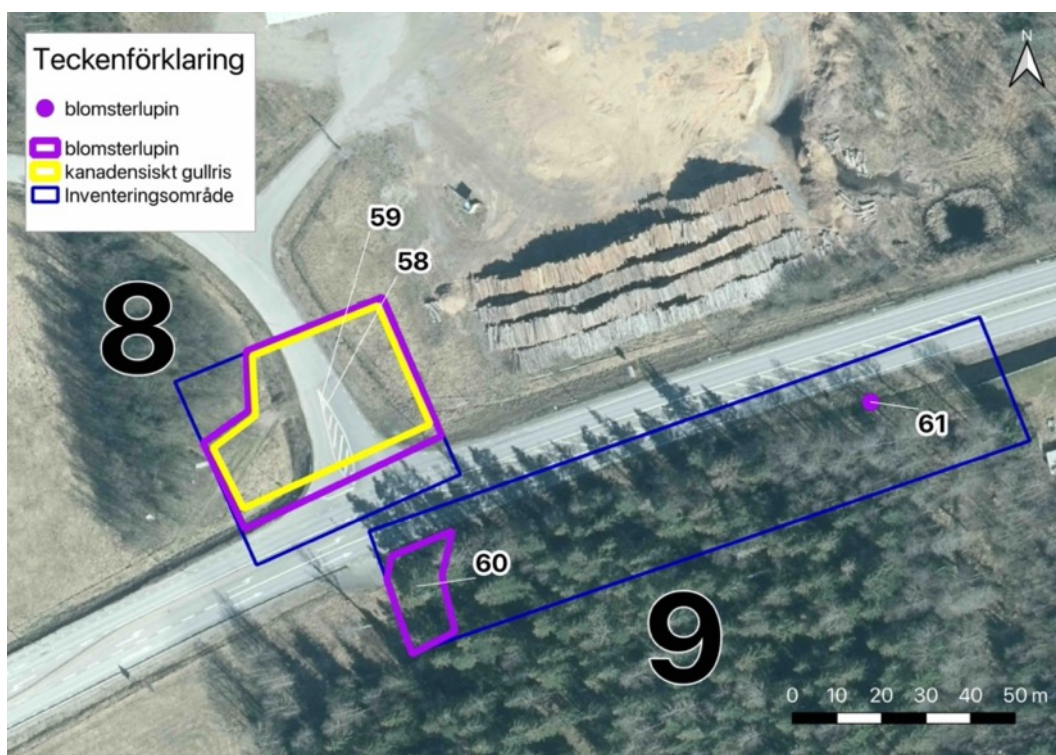
Figur 44. Noterade förekomster av invasiva arter under inventeringen i delområde 5.

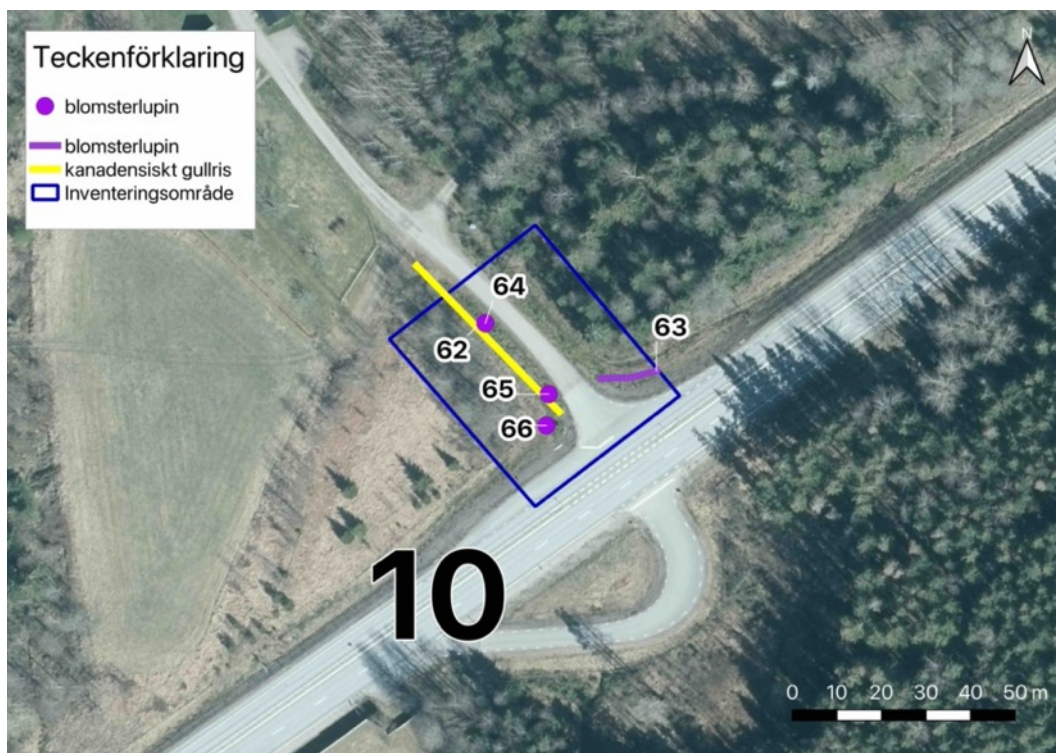
Figur 45. Noterade förekomster av invasiva arter under inventeringen i delområde 6.

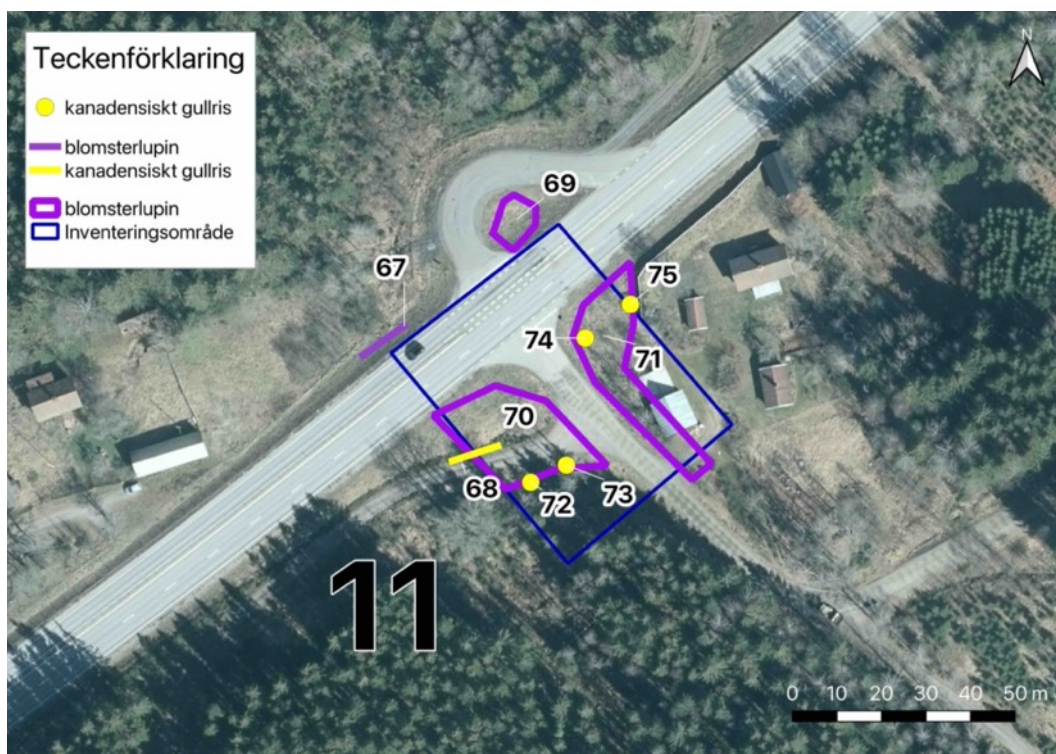
Figur 46. Noterade förekomster av invasiva arter under inventeringen i delområde 7.

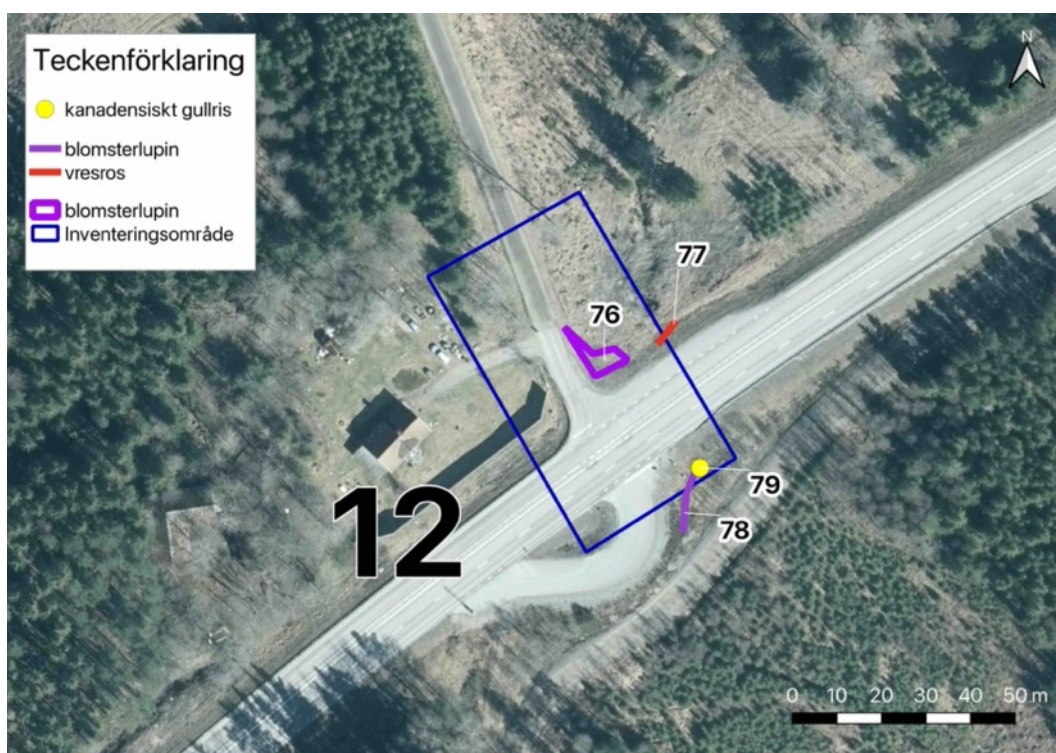
Figur 47. Noterade förekomster av invasiva arter under inventeringen i delområde 8–9.

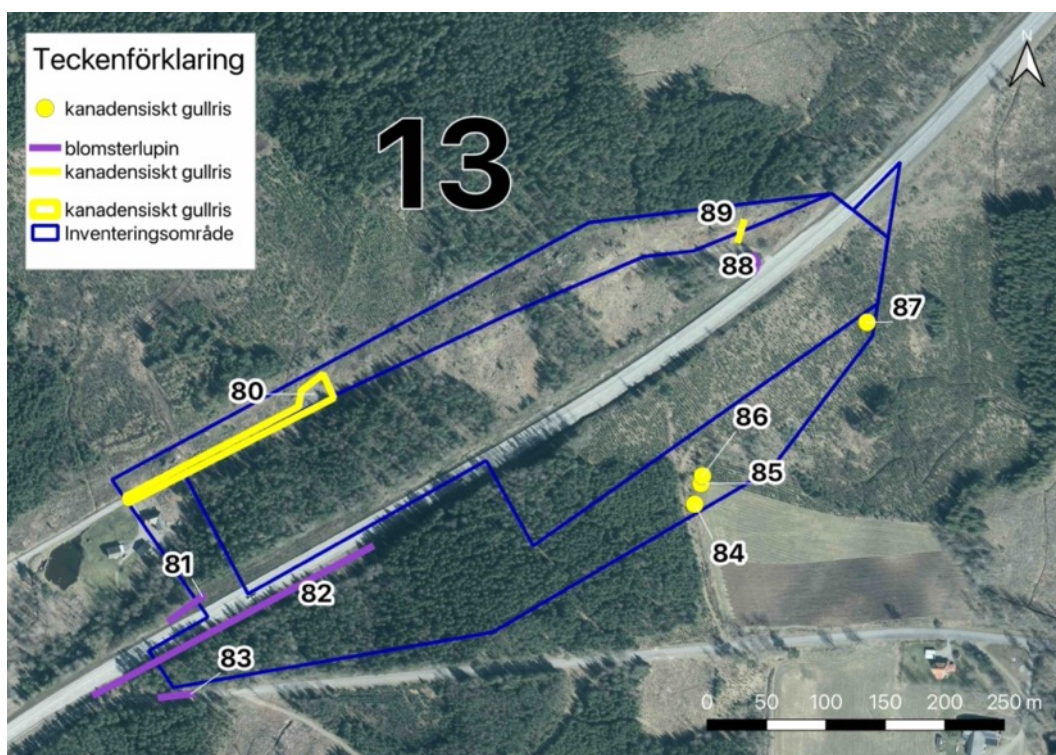
Figur 48. Noterade förekomster av invasiva arter under inventeringen i delområde 10.

Figur 49. Noterade förekomster av invasiva arter under inventeringen i delområde 11.

Figur 50. Noterade förekomster av invasiva arter under inventeringen i delområde 12.

Figur 51. Noterade förekomster av invasiva arter under inventeringen i delområde 13.

Redovisning av naturvärdesobjekt

Objekt ID: 1 Lövbryn vid Torpelund

Areal: 0,03 ha.

Naturvärdesbedömning: Påtagligt naturvärde – naturvärdesklass 3.

Dominerande naturtyp: Skog och träd.

Biotoper: Lövskog, brynmiljö.

Natura 2000-naturtyp: -

Beskrivning: Fyra medelgrova till grova björkar och några klena träd av björk och asp i kanten av grusväg. Buskskikt med uppväxande löv av björk, asp, rönn och oxel. Objektet hänger samman med intilliggande lövskogsobjekt.

Biotopkvalitéer: Grova triviallövträd, en del död klen ved i kronor, vissa grenar med björkticka.

Naturvårdsarter: Inga noterade.

Tidigare uppgifter: Lövskogsinventeringen, Dahlén 2015, eventuellt naturvårdsprogram för Mariestad kommun.

Områdesskydd: -

Kommentar: Objektet fortsätter utanför inventeringsområdet. Naturvärdesklassningen motiveras delvis av att objektet är sammanhängande med ett större mer eller mindre sammanhängande lövskogsobjekt.

Objekt ID: 2 Lövdominerad blandskog vid Torpelund.

Areal: 0,2 ha.

Naturvärdesbedömning: Påtagligt naturvärde – naturvärdesklass 3.

Dominerande naturtyp: Skog och träd.

Biotoper: Lövdominerad blandskog.

Natura 2000-naturtyp: -

Beskrivning: Lövdominerad blandskog med björk, asp, sälg, tall och gran i trädskiktet med visst inslag av grov asp, björk, tall och gran. I buskskiktet även vide och brakved. Fältskikt med ris såsom blåbär och lingon, men även harsyra, örnbräken och finbladigt gräs. Utmed vägen finns en sänka och dikad bäck som var uttorkad vid fältbesöket men där det lär stå vatten andra delar av året.

Biotopkvalitéer: Olikåldrigt, flerskiktat, god till gång på död ved i form av medelgrova till klena lågor av främst triviallövvädd men även barrvädd och både klena och grova högstubbar av bland annat björk.

Naturvårdsarter: Inga noterade. Gröngöling hördes utanför objektet.

Tidigare uppgifter: Dahlén 2015, eventuellt naturvårdsprogram för Mariestad kommun.

Områdesskydd: -

Kommentar: Objektet fortsätter utanför inventeringsområdet. Spår av skogsbruk finns.

Objekt ID: 3 Trädklädd tidigare betesmark vid Torpelund

Areal: 0,03 ha.

Naturvärdesbedömning: Påtagligt naturvärde – naturvärdesklass 3.

Dominerande naturtyp: Äng och betesmark.

Biotoper: Trädklädd betesmark.

Natura 2000-naturtyp: -

Beskrivning: Trädklädd tidigare betesmark där staketstolpar finns kvar på vissa ställen; objektet hävdas ej för tillfället. Äldre lövträd med asp, björk, enstaka grov hästkastanj och medelgrov ask. Även klenare gran, björk och sälg finns i objektet. Hävdgynnade arter finns till viss del kvar såsom liten blåkllocka, bockrot, gökärt, teveronika och rölleka. Igenväxning av sly och örnbräken.

Biotopkvalitéer: Hävdgynnad flora, grova triviallövträd, hästkastanj med hållighet i grenklyka, visst inslag av klenliggande lövved.

Naturvårdsarter: Liten blåkllocka (NV), bockrot (NV), gökärt (NV).

Tidigare uppgifter: Lövskogsinventeringen, Dahlén 2015, eventuellt naturvårdsprogram för Mariestad kommun. Tidigare fynd av ask (EN) och tibast (§).

Områdesskydd: -

Kommentar: Objektet fortsätter utanför inventeringsområdet.

Objekt ID: 4 Öppen gräsmark vid Torpelund

Areal: 0,04 ha.

Naturvärdesbedömning: Visst naturvärde – naturvärdesklass 4.

Dominerande naturtyp: Äng och betesmark.

Biotoper: Öppen gräsmark.

Natura 2000-naturtyp: -

Beskrivning: Öppen gräsmark med kvarvarande hävdgynnad flora. I fältskiktet förekommer arter såsom liten blåklocka, rölleka, bockrot, fyrkantig johannesört, gulmåra, nysört, gråbo och kråkvicker. Igenväxning pågående med sly, kirskål, blomsterlupin med mera. Enstaka klena björkar i kanten.

Biotopkvalitéer: Visst inslag av hävdgynnad flora.

Naturvårdsarter: Liten blåklocka (NV), bockrot (NV), gulmåra (NV).

Tidigare uppgifter: -

Områdesskydd: -

Kommentar: -

Objekt ID: 5 Vägkant söder Torpelund

Areal: 0,03 ha.

Naturvärdesbedömning: Visst naturvärde – naturvärdesklass 4.

Dominerande naturtyp: Infrastruktur och bebyggd miljö.

Biotoper: Vägkant.

Natura 2000-naturtyp: -

Beskrivning: Vägkant med blottad jord och ruderatytter med arter som gulkämpar, gul fetknopp, trift, hästhov, gulmåra, bockrot, rölleka, fibblor, renfana, mattfibbla, liten blåklocka, smultron, fyrkantig johannesört med mera. Visst inslag av gråbo, kirskål och blomsterlupin. Lite björnbär i ena kanten.

Biotopkvalitéer: Blomrikedom, solexponerad blottad jord.

Naturvårdsarter: Gulmåra (NV), bockrot (NV), liten blåklocka (NV).

Tidigare uppgifter: Lövskogsinventeringen, eventuellt naturvårdsprogram för Mariestad kommun.

Områdesskydd: -

Kommentar: Objektet fortsätter utanför inventeringsområdet.

Objekt ID: 6 Vägkant nord Torpelund

Areal: 0,03 ha.

Naturvärdesbedömning: Visst naturvärde – naturvärdesklass 4.

Dominerande naturtyp: Infrastruktur och bebyggd miljö.

Biotoper: Vägkant.

Natura 2000-naturtyp: -

Beskrivning: Vägkant där delen upp mot vägen är mest intressant med bar jord och ruderaltytor. Arter förekommer spritt men ej rikligt av prästkraze, gulkämpar, gul fetknopp, blodrot, gulsporre, fibblor, ljung, liten blåkllocka, rölleka, ängshaverrot och enstaka backnejlika.

Biotopkvalitéer: Blomrikedom, solexponerat, blottad jord.

Naturvårdsarter: Prästkraze (NV), liten blåkllocka (NV), backnejlika (NV), blodrot (NV).

Tidigare uppgifter: -

Områdesskydd: -

Kommentar: Objektet fortsätter utanför inventeringsområdet.

Objekt ID: 7 Brynmiljö vid Torpelund.

Areal: 0,04 ha.

Naturvärdesbedömning: Visst naturvärde – naturvärdesklass 4.

Dominerande naturtyp: Skog och träd.

Biotoper: Brynmiljö.

Natura 2000-naturtyp: -

Beskrivning: Mindre lövdunge med enstaka grov björk och medelgrov klibbal, asp och tall. Buskskikt med bland annat björnbär. Mindre dike (nu uttorkat) rinner igenom.

Biotopkvalitéer: Medelgrova träd, dike.

Naturvårdsarter: Inga noterade.

Tidigare uppgifter: -

Områdesskydd: -

Kommentar: -

Objekt ID: 8 Kultiverad betesmark vid Lyrestad.

Areal: 0,02 ha.

Naturvärdesbedömning: Visst naturvärde – naturvärdesklass 4.

Dominerande naturtyp: Äng och betesmark.

Biotoper: Kultiverad betesmark.

Natura 2000-naturtyp: -

Beskrivning: Kultiverad betesmark med tuvtåtel och visst inslag av hävdgynnad flora så som rölleka och gökärt.

Biotopkvalitéer: Vålhävdad.

Naturvårdsarter: Gökärt (NV).

Tidigare uppgifter: -

Områdesskydd: Riksintresse för rörligt friluftsliv. Dike som bedöms omfattas av generellt biotopskydd i kanten.

Kommentar: Naturlig betesmark med högre värden finns strax utanför. Objektet fortsätter utanför inventeringsområdet.

Objekt ID: 9 Vägkant utmed gångväg vid Lyrestad

Areal: 0,04 ha.

Naturvärdesbedömning: Påtagligt naturvärde – naturvärdesklass 3.

Dominerande naturtyp: Infrastruktur och bebyggd miljö.

Biotoper: Vägkant.

Natura 2000-naturtyp: -

Beskrivning: Vägkant utmed gångväg med arter som renfana, liten blåklocka, prästkrage, mattfibbla, rölleka, smultron, fibblor, daggekåpa, fyrkantig johannesört, gulvial och mjölkört. Även gott om invasiva arterna blomsterlupin, kanadensiskt, gullris och jättebalsamin. Pågående igenväxning med sly som tränger undan hävdgynnade arter. Tämligen gott om färgginst växer utmed gångvägen och inslag finns även av gullklöver och svinrot.

Biotopkvalitéer: Blomrikedom, solexponering.

Naturvårdsarter: Färgginst (VU), gullklöver (NT), svinrot (NT), liten blåklocka (NV), prästkrage (NV).

Tidigare uppgifter: Tidigare fynd av färgginst/liten färgginst. Gränsar till objekt i Ängs- och betesmarksinventeringen samt Ängs- och hagmarksinventeringen med fynd av slåtterfibbla (NT), slåttergubbe (VU) och nattviol (§).

Områdesskydd: Riksintresse för rörligt friluftsliv.

Kommentar: Objektet fortsätter utanför inventeringsområdet. Värde varierar något med igenväxningen.